

GOIERRITARRA

124 p.k. Ordizia --Goierriko Aldizkaria-- dohain banatzen da

GOIERRITARRA HILABETEKARIA. 33. zenbakia. 93ko apirila.

Lanpostuen urritzea Goierrin

*Argazkia:
Julio Albarran*

- ☛ 10 URTETAN 3.000 LANPOSTU GALDU DIRA GOIERRIN. HERRIETAKO LAN EGOERARI ERREPASOA, LAB-EKO J.A. ZEBERIO ERDIALDEKO ERREPORTAIAN.
- ☛ GOIERRIKO ZENBAIT KULTUR ELKARTEEI BEGIRADA BAT: ARRANO, ZIRIKA, OARGITROSKAETA. GOIERRIKO KANPO KOOPERATIBA: MESEDE EDERRA EGITEN DU BASERRITARREN ZERBITZUAN. BEASAIN ETA ORDIZIAKO EUSKARAREN ERRADIOGRAFIA. HIZKUNTZ ORDEZKAPENA, ERDARAREN ERASOA, NOLA GAUZATU DEN.
- ☛ PAUSOGAIZTO MENDIZALE ELKARTEA: ESKALADAK, ESKAPARAK... IGARTZABAL BERTSOLARI GABIRITARRARI ENTREBISTA.
- ☛ GOIERRIKO HERRIETATIK DATOR NOTIZIAREN KUTIZIA: BERRI UGARI. LAZKAOTIK FESTA USAIA, TXISTEAK, DENBORAPASAK...

kutxa fundazioa
fundación kutxa

gipuzkoa donostia kutxaren gizarte-ekintza
obra social de la caja gipuzkoa san sebastián

GOIERRITARRA HILABETEKARIA

Goierrialdeko Aldizkaria

33. zenbakia. 93.eko apirila. Debaldeko alea. Tirada: 2.700 ale. 2.200 harpidedun.

Argitaratzailea: "Goierritarrek Kultur Elkartea. Dorre-etxea, 1. pisua (Correos-gaiean). Tfna: 889612. Faxe: 889545. 124 posta kuxta, Ordizia.

Aldizkari honek Goierriko Udal askoren dirulaguntza jaso izan du. Gipuzkoako Foru Aldundiaren laguntza du.

Erredakzioa: Jon Arano, Mikel Albisu.

Erredakzio Batzordea: Andoni Sarriegi, Jon Arano, Mikel Albisu, Jon Imanol Iturrioz, Patxi Zubizarreta, Ane Martin, Loinaz Agirre, Neka-

ne Altuna, Rosa Amundarain, Jesus M. Munduate, Amaia Balerdi eta Estitu Imaz.

Kolaboratzaileak: Dionisio Amundarain, Xabier Gartzia, Joxean Ormazabal, Idoia Arteaga, Iñaki Murua, Igor Eguren, Mikel Oiarzabal, Gabino Murua, J. M. Barandiaran, Jexux Aizpurua eta Goiztiri AEK.

Gure eskerronak: Gure "sponsorei": publizitatea ematen diguten guztiak. "Antza"ri, "CAF"i, "Egunkaria"ri, "Zure Argazki"ri, "Foto Etxe"ri eta "Egin"i. Era batera edo bestera lagundu nahi liguketenei,

gauzak errazten dizkiguzuenoi eta nola edo hala parte hartu nahi duzuenoi

Fotokonposaketa eta maketazioa: GOIERRITARRA. Inprimaketa: ANtza, S.A. (Industrialdea, 1-2. Lasarte-Oria)

ISSN: 1132-0907

Lege Gordailua: SS-926/89

GOIERRITARRA aldizkariak ez du bere gain hartzen derrigorrez, aldizkarian adierazitako esanetan eta iritzien erantzunkizunik.

Zein da aldizkari irakurriena Goierri? Zure publizitatea 3.000 txokotara iristea nahi baduzu, dei egiguzu. Izena emango dizu GOIERRITARRAn iragartzeak, aldizkari bat baino gehiago baita honakoa.

Dei 88 96 12 telefonora.

Ideia jatorrenek ere bultzada behar izaten dute.

Udal arduradunek lagundu behar diote GOIERRITARRari

GOIERRITARRA

Tfnoa: 88 96 12

publizitate-prezioak:

Behin):

Modulo bat.....4.000 pzta.

Bi modulo8.000 pzta.

Orrialde erdia.....20.000 pzta.

Orrialde osoa.....40.000 pzta

ratzen ditugunez, 5 edo 10 zenbaki-tan beren publizitatea egin nahi dutenek hurrengo deskontua izango dute:

Modulo bat.....3.500 pzta.

Bi modulo7.000 pzta.

Orrialde erdia.....17.500 pzta.

Orrialde osoa.....35.000 pzta.

Prezio hauek zenbaki baterako baliokidunak dira. Urtean 10 zenbaki argitaratu behar dira.

Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak diruz lagundutako aldizkaria

GOIERRITARRA Etxean jaso nahi dut
NIK ERE HARPIDEDUN IZAN NAHI DUT

Izen-Deiturak:

Helbidea:.....

Herria.....Tlf.....

Ordiziako 124 Posta Kutzara bidali.

DOHAIN GOIERRIKO ZENBAIT UDALAI ESKER

Guztiok gara kontsumitzaile (Martxoak 15a kontsumitzaileen eskubideen eguna izan zela eta)

1962an Estatu Batuetako Lehendakari izendatu berria zen John F. Kennedy-k "guztiok gara kontsumitzaile" aldarrikatu zuenetik, hainbeste aldatu da, hainbesterainoko garapena bizi izan du kontsumoaren munduak, gaur egun dagoeneko esan daitekeela, kontsumitzaileok gero eta elkartuago, gero eta antolakuntza sendoago batekin fronte bat osatu dugula, botere publiko eta industrialaren aurrean.

Guzti horren adierazle dira kontsumitzaileen eskubide eta arautegia batearazteaz arduratzen diren Kontsumitzaileen Kontseilua, Batzarre Arbitrala edota guregandik gertuago dauden Herri Kontsumo Kontseiluak, non kontsumitzaile guztiok dugun geure ordezkari; aipagarriak dira, era berean, Kontsumitzaileen Batzarrek eta Administrazioak burututako formakuntza eta informazio programak. Enpresarien artean ere, gero eta nabarmenagoa da euren produktu eta zerbitzuen kalitatea hobetzeko asmoa.

Hala ere, nabaria da oraindik ere, arazoak eta bidegabekeriak sortzen direla gure kontsumo-gizarte honetan eta askotan errua kontsumitzaileona da, arazo horiek konponbiderik ez dutela pentsatzearekin etsi egiten dugulako. Horregatik hain zuzen, kontsumoaren munduak dituen gabeziak eta arazoak zeintzuk diren badakigulako, Gipuzkoako Kontsumitzaileen Batasunaren nahia da, Munduko kontsumitzaileen Eskubideen eguna datorrela aprobe-txatuz, dei zabal bat egitea kontsumitzaile guztiei, kontura daitezen, isilik egonda ez, baizik eta euren laguntzarekin, euren aportazioarekin lan handia egin daitekeela kontsumitzaileen eskubideak aldarrikatu eta betearazte-

ko; eta guzti hori, jakina, legeek eskaintzen dizkiguten babes eta aukeraz baliatuz.

Kontsumitzaileok ere elkartu eta organizatu egin behar dugu, batasun bat lortu, herri eta auzo txikienetan ere elkarri laguntzeaz gain, geure hitza, geure aldarrikapena Administrazio eta gizarte osoan ere entzun dadin. Horrek, ezpairik gabe, geure sistema demokratikoa sendotzen eta Merkatu Bakarrak sortzen dituen arazoei aurre egiten lagunduko digu. Parte hartuz eta elkartuz, geure eskubideak errespetatu eta bizi dugun kontsumo gizarte honetan beharrezkoa den oreka ipintzea lortuko dugu.

G.K.B.

Gaztetxea, zertarako?

Ordiziako Gaztetxeak 6 urte bete ditu. Momentu aproposa da zenbait gauzei buruz pentsatzen jartzeko, nahiz eta dena konpontzea oso zaila izan. Gaztetxe baten oinarria gazteen auto-organizazioa da, erabaki guztiak Asanbladan hartzen direlarik. Honetan kontu handia izan beharko luke burokrazi, prepotentzi politiko eta dirijismo batetan eror ez dadin, elkarriketa irekia bultzatuz eta istori honetan ahal den jende eta talde gehien parte har dezan saiatuz.

Badirudi garai hauek ez direla oso onak zerbait alternatiboa egin nahi duten gazteentzat; batetik jende gutxi dago ezer kobratu gabe lanerako prest; bestetik moskeoak eta zalantzak direla eta, taldeetaz paso eginez gure kaxa ibiltzea nahiago izaten dugu. Kritikatuak izateak erretxindu egiten gaitu (kritikatzea eta deskalifikatzea ez da berdina), betiko girotik ateratzeak moskeatu egiten gaitu ("ez naute ulertzen eta"), zer pentsatzen dugun esateak lotsatu egiten gaitu, albokoarekin

haserretzen gara elkar ulertzeko gai ez garelako, badirudi zer egin daitekeen eta zer ez esaten duen Agintaririk gabe ez dakigula funtzionatzen. Azken batean, ez al gara honetarako "edukastratuak" izan ala?

Asuntoa zera da: nahi al dugu (eta ahal dugu) egoera honi buelta emate-rik? Badirudi baietz, asko edo gutxi, baina ia denok egunero amorratzen gara Agintariekin. Arazoa sortzen da Asanblada aginpide bat bezala kontsideratzen denean, irakasleen klaustroa izango balitz bezala. Gertatzen dena da, jende asko dagoela asanblearioa izateak zer suposatzen duenaren ideia tristea duena (agian gaiari buruzko ihardunaldi batzu antolatu beharko lirateke). Edozein kasutan Asanblada gure topalekua izan beharko luke benetan, baina operatibitatea galdu gabe, hau da, ez dadila bilera informal bat izan; honetarako ia egunero elkar ikusten dugu kalean eta tabernetan (baita Gaztetxean ere).

Honela ba, Asanbladara gaiak gutxi gorabehera prestatuak eramatea izango litzateke, eta ideia desberdinen arteko errespetoa oinarritzat harturik eztabai-datzea (hau denok gehiago landu beharreko gauza izanik). Bestalde, Gaztetxearen funtzionamendu eta manteni-menduari buruz Asanbladak hartzen dituen erabakiak ondorio guztiekin asumitu behar ditugu. Hau beharrezkoa da, ez badugu garbi ikusten jai dauka-gu! Espazio liberatu bat dugu, bertan gauza asko egiteko aukera dugularik. Denok dugu leku, eta zerbait egin nahi duen gazte edota gazte taldeek Asan-bladan planteiatzea besterik ez du/dute, eta agian, imajinatzen diren oztopo guztiak buruko mina sartzen diguten txikikeri batzuk besterik ez direla kon-turako da/dira.

"Hor-Bizia" Iritzi Taldea

Irakur

EUSKALDUNON

Egunkaria

Lana

☐ Fotokonposaketa lanak egiten ditugu GOIERRITARRAn, kartelak, inprimakiak, eta horrelako mota guztiarako lanak. "ANTZA" Inprimategiaren kin batera (maisuen eskutik) zure inprimategi-lanak egingo ditugu. Dei 889612 telefonora.

☐ Emakume batek lan egin nahi luke. 884032ra dei.

☐ Orduka edo interina moduan etxeko lanak egingo lituzkeen neska naiz. 889070. Anagatik galde.

☐ Etxekolanetarako prest emakume esperientziadun eta euskalduna. Dei 801109ra gaueko 8etatik 10etara. Kontxi.

Salerosketak

☐ Petrosol Master 30 turbo berogailua salgai, egoera ezin hobean, erdiprezioan. 884304.

☐ Renault 5 TL-a salgai, egoera onean, 70.000 km. 884534.

☐ Litroko koñak botila huts mordoak daukat (4.000 bat), garbi-garbiak. Ietatik 2etara edota gaueko 9etatik aurrera dei 551461ra. Migelengatik galde.

☐ Limousin behiak eta bigak salgai, ume egiteko. 801305 tel.

Etxebizitzak

☐ Pisu eraberritua salgai Beasainen; eguzkitsua eta oso salneurri egokia. 887783.

☐ Pisu jantzia salgai Beasaingo Nekolalde, 9an. 881874. Aukerakoa!

Agurrak:

Ezin donak
nai dona:
al dona.

Zubingo Joamanoelek

Egonaldiak Familia Euskaldunetan

Aurreko urteetan bezala aurtengoan ere, "Egonaldiak Familia euskaldunetan" plangintza jarri du martxan Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak, euskalduntze prozesuan murgilduta daudenentzat zuzendua. Euskaraz bizitzeko giro egokia aurkitzea zaila izaten da euskara ikasten ari diren hainbatentzat. Horregatik, Kultura Sailak dirulaguntza bat emango lioke uda partean euskalduntzen ari denen bat etxean jasoko lukeen familia euskaldunari. Interesaturik bazaude, zuen udaletxean aurkituko duzue argibide gehiago.

Beasaingo Kultur-egitarauan Nabarmen

* 93ko Loinatz-Jaietako egitarauaren azala aukeratzeko lehiaketara apirilak 7rarte aurkez dezakezu zure arte-lana. Argibide gehiago: Beasaingo Udaleko Kultur Departamenduan.

* Apirilak 8: 8tik 11 bitartean Antzizar Polikiroldegian izango den V. Estatuko Malabaristen Batzarraren hasiera.

* 9-10-11: Ekilibristen Batzarraren jarraipena: tailerrak, bideo eta diapositiba ikustaldia, denetariko ikuskizunak (egitaraua ikusi).

Segura Irratian Laister

* Mendi Aste bat antolatzekotan da Segura Irratia laister batean (fexak zehaztekoan). Irrati emankizunak, arratsaldeko 7etatik 8etara, Lierni Elorza kultur arduradunaren eskutik. Gonbidatuak: Josu Bereziartua, "Marron", Felipe Uriarte, Amaia Aranzabal eta "Goierri/Cho-oyu" espedizionariak. Bestalde, Xabier Barandiaranek interesekeo debate eta elkarrizketak zuzentzen ditu "Hamaikak eta bi" saioan, larunbat goizez. "Haur-mundura inguratzea" gaia planteatuko du. Antton Arbulurekin ere egingo da elkarrizketa bat hile honetan.

"Txikia"ri Omenaldia Itsasondon

* (Eustakio Mendizabal hil zuteneko 20. urtemugan). **Apirilak 15:** Ostegunean irekitzen da Txikiaren figura gai duten argazki, material eta eskuiskribuen erakusketa liburutegian. **16:** Ostirala, 20,00etan oroitzapenen kontaketa Udaletxeko aretoan. Baleren Bakaikoa, garai hartako lagunak, herritarrak, e.a. izango dira. **17:** Larunbata, 22,00etan Jaialdia: kantu eta olerkien errezitala: Etxamendi eta Larralde, Gerard Iridoia eta Daniel Xalbador, Itxaro Borda eta Jon Arano. Babelse: Kultura Batzordea.

Egutegiak

Ordiziako Mendizaleak: Apirilak 4: Amezketa-Otsabio-Alegia. **18:** Jurramendi. **25:** Bailadako Umeen Martxa (Idiazabal).

Pausogaizto Goierriko Mendizaleak: Apirilean (Eguna zehaztekoan), Txindokiko aristaren iguera, edonorentzat.

Beasaingo Aitzgorri Mendizale Elkarteak: Apirilak 4: Treku; **18:** Andatza; **25:** Ernio.

Ordizia/Beasaingo Goardiako farmaziak:

Apirilak 3-4: Urbizu; **5:** Azpilikueta; **6:** Jauregi; **7:** Laurnaga; **8:** Cuesta; **9-10-11:** Arriola; **12:** Urbizu; **13:** Atorrasagasti; **14:** Azpilikueta; **15:** Jauregi; **16:** Laurnaga; **17-18:** Azpilikueta; **19:** Cuesta; **20:** Arriola; **21:** Urbizu; **22:** Atorrasagasti; **23:** Azpilikueta; **24-25:** Atorrasagasti; **26:** Jauregi; **27:** Laurnaga; **28:** Cuesta; **29:** Arriola; **30:** Urbizu.

Besteek esana

Bertako fobiak

Batxilerreko ikasle ginela, Ordizin, herri txikitatik gindoazeno, behin baino gehiagotan jo ohi ziguten adarra "(Que tal con las vacas?" eta horrelakoak esanez. Goierriko kapitalinoentzat, gure herriak non zeuden eta nolakoak ziren apenas zekiten haientzat, euskal hiztunok "kaxero-a" besterik ez ginen izan, "pello-a" gaiak eta "pareces de Machinventa" esanarazteko modukoak. Ez genbiltzan jatorri horretatik hain urruti egia esan, baina ordurako belarrarena bezalaxe bereizten genuen taladrina usaina. Erdal gramatikan onena bezain ondo molda gintezkeela edo latineko itzulpenei inork baino taju gehiago hartzen geniela erakusteak isilarazi zituen txantxa haiek.

Aspaldiko kontu hauek ahaztu eta gainditutzat neuzkan nik, orain gutxi, ikasketak bukatu zahar ez dituen lankide batek, Beasaingo institutuan beste hainbeste gertatzen zela esan zidan arte. Lehengo batean berriz, orrialde honen eskuinean uste dut, Zaldibitik zetorren gutun batek antzekoak kontatzen zituen, xenofobiarik baldin bada, beste fenomeno hau ere badela salatuz.

Geroztik, judu (Einstein), ijito (Carmen Amaya) etabarrekiko jarrerak itsusitzen dituen telebistako kanpaina

hori begiaurrean azaltzen zaidanean, eranskin bat gehitzen diot imajinazioan: don Jose Migelen irudia, adibidez, eta "kaxero!" trakets bat off-ean.

Elixabete Garmendia, "Egunkaria", 93-II-24.

Ordiziako euskaltasuna: berri txarrak:

(...)Jeneralean bat nator soziolinguista eta bestelakoek esandakoarekin, baina hala eta guztiz ere euskararen inguruko diskurtsoari sarritan sermoi traza hartzen diot, eta beraz, maiz askotan aspergarria gertatzen zait. Besterik gabe euskaraz bizitzea nahiago nuke, eta kitulis. (...) Jarraian nire ikuspegi orokor eta mugatua azalduko dut, bizpahiru gogoeta solte besterik gabe. Hona hemen, lehen begiratu batean, Ordiziako euskaltasunari antzematen dizkiodan hutsuneak:

a) GOIERRITARRA aldizkaria: lotsagarria da urtea joan eta urteatorri, oraindik erabaki politikoen zain egon behar izatea; aldizkaria, beste gauza askoren artean, euskalduntzearen motore eta euskaldunon oroimenaren gordailu izan daiteke, oso eusgarri eta eragile egokia alegia.

b) Ordizian merkatarien elkarteak:

noiz hartuko ote dute aintzakotzat beren erosleen hizkuntza, noizko benetakoa propaganda, txartel eta abar luze elebiduna?

c) Pubetako musika: tabernetan denetik entzuten dela esan daitekeen arren, pubetan sekulako akulturizazioa ematen da, edo argiago esan, ipar amerikarren eta anglosajoiaren inbasio-musikal-etengabea. (...)

Patxi Zubizarreta, "Egunkaria" (Ordizia-Beasain gehigarria) 93-III-6.

Euskera Beasaingo kalera

Beasaingarrok beti izan dugu erdal-dun fama. Nerekin ikasitako barakaldoar batek Beasain baserri txuri eta belardi berdez osatutako herriska zela uste bazuen ere, ingurukoek aspaldidanik leporatzen digute Goierriko herririk erdaldunena izatea, eta bertako euskaltzaleok inork baino hobeto dakigu hori egia dela. Egia bai, baina ez erabatekoa. (...)

Gaur egun, zorionez, gauzak aldatuz doaz, zertxobait behintzat. Euskara ez da lotsagarri, gazteen ahotan lehen baino ugariago entzuten dugu. "Ai geala" elkarte euskaltzalea ere sortu berria da, fruiturik ematen oraindik hasi gabea. Barrura begira bakarrik ez, Euskal Herri osorako ere badu ze eskainia gure bare-herriak: esaterako, euskaltzaleentzat azken hamar urteko gertakari pozgarriena izan den "Egunkaria" honetan, Beasaingo bost gazte ari dira, lan isil baina emankorrean: Lorea Agirre, Idurre Eskisabel, Koldo Goitia, Pello Aiestaran eta Loinez Agirre. Zenbat herrik lezake beste hainbeste? (...)

Xabier Mendiguren, "Egunkaria" (Ordizia-Beasain gehigarria)

Zure Argazki

D. Unanue, 1 • Tel 88 93 25 • 20240 ORDIZIA

MUJKA LIBURUDENDA

Kale Nagusia, 19. Tel. 88 11 94
ORDIZIA

Ez gaude prestatuta!

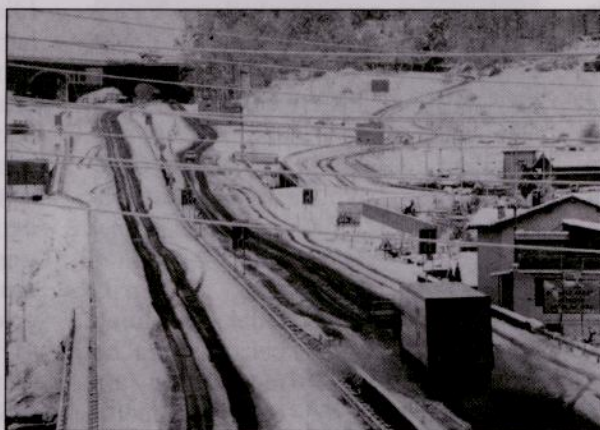
Berriro ere agerian gelditu da Europa aldetik sartu zaigun doministikuak Afrikako zulorik izkutueneok nozitzen dutenaren antzeko inpotentzia sortu digula. Esan eta esan zer zertorigun eta erantzuteko gai ez gara. Ez egunkari, ez ogi, ez argi, ez telebista, ez zabor bilketa... eta guzti hori anekdota hutsean uzten duen etxetik mugitu ezina. Izan ere errepede "sekundario" izateak "hirugarren" mailako gizakiak egiten gaitu. Eta norberak bere etxeko atariak garbitzeak ez du asko balio izan, berriro etxe barrura bueltatzeko ez bada. Aitzarten 30 ordu argirik gabe, Aia ere inkomunikatuta, S. Gregorion mediku etxerako aldatatxoaz zutik egon ezinean belaunarteko elurretan kontsultara ailegatu ezinik zihoanik ikustea ere suertatu zaigu, eta abar, eta abar. Bestelakoan, udaletxeko langileak bazterrak garbitzen ibili direla ere esan behar da, baina inondik ere, ez da nahikoa; hurrengoan... berdin?

"DV", Joxe Begiristain, Ataun, martxoak 5.

Elurtearen eragozpenak

Aurtengo neguan elurrik ikusi gabe bageunden ere, eraso dihonean orain arte egin gabeko guztiak bat-batean bota nahiko balitu bezala eraso dio eta, ondorioz, eragozpen ugari sortu du baz-

terretan, bereziki argindarrari, errepedei eta zuhaitzei dagokienean. Ez dut uste aspaldian horrenbeste zuhaitz-hauste ikusi dugunik, elurra lehorra nonbait, eta adarrek ezin eutsi euren buruei. Bestalde, errepidea garbitzeko eskaera behin eta berriro egin arren, erantzuna beti bera izan da, alegia, zerrrenda luzea dagoela eta etxoin egin beharko dela, eta kontutan izanik au-

Zure Argazki

rretik adierazi zela elurtea zetorrela eta lasai egoteko ondo preparaturik zeudela eta ez zela arazorik sortuko. Eskerrak Muiteitegiko traktoreari! Eskertu beharko diegu mutil horiei egin duten lana eta izan duten borondatea errepedeak garbitzeko. Aurrerantzerako udal-arduradunek elurra kentzeko pala erosteko asmoa azaldu dute traktore horrentzat edo, Ertzantzatik ez deza-

gun berriro ere erantzun bera jaso, alegia, zerrrenda luzea dela eta etxoiteko.

Herri txikietakook azkena

Elurtearen eragozpenik haundienak gaititu ditugun honetan ez da unerik txarrena gertatu denari buruzko gogoe-ta egiteko. Gauza txarrak azkar xamar ahazten badira ere, bada errealitate la-tza eta benetako egia den zerbait, izen-buruan jarri dudana hori alegia. Bidezkoa izango da, ez dugu ukatzen, horrelako hondamendia gertatzen denean, beti ere biztanlego kopuru haundiena duen herrietako beharrak konpontzea lehenik. Dena dela, gure haserre eta amorrua adierazteko baimena eman diezagutela behintzat, izan ere zergak ordaindu behar direnean edo zerbitzu horiek ordaindu behar ditugunean guri inolako era-kundek ez digu beherapenik egiten herri txikietan bizi izateagatik, eta zerbitzuak eskatzeko garaian zerrrendan sartzen gaituzte, hori bai, baina azken-azkenean, eta bien bitartean geure ezintasuna azaldu

besterik ezin dugu egin argi-indarrik ez dugulako, errepedeak elurrez itxirik ditugulako, aiton-amon eta haurrei hotza uxatu ezinik gabiltzalako... Azken batean, ondorioa hauxe besterik ez da: ez gaude prestatuta, eta geure kasa pres-tatzen hasi beharko dugu, hurrengoan ere azkenak izango bait gara.

"DV" Gabiria, Gabino Murua, mar-txoak 5 eta 6an.

ERAIKUNTZAK

OTEGI-UNANUE

EDOZEIN ERAIKUNTZA EGITEKO PRESTATUA

Beko-Kale, 17 - 1.º
Telefonoa, 16 02 22
20249 ITSASONDO (Gipuzkoa)

JAUREGI TOLDOAK s/l

Telefonoak: 88 02 43 - 88 01 33

BEASAIN

LOINAZ Taberna - Jatetxea

BAZKARI ETA AFARIAK

K/ Nagusia, 27 - Tlf. 88 20 07 - BEASAIN

MUEBLES

Ordizia

HALTZARIAK

46, Posta Kutxa
ORDIZIA

Tfnoak: 88 23 50
88 23 54
88 11 92
88 53 50

Martxoan nabarmen

■Aurreko zenbakian jartzea ahaztu zitzaigun: Ordiziako Jakintza Ikastolatik goierritar ugari pasa izan da bere historian zehar: itsasondoar, legorretar, gaintzar, e.a. erreportaiaren egileok ere bai!

■Jakintzaren Kilometroak-ekin segiz: salmenta batzordeak aukeratu eta eskatu ditu salgaiak eta apiriletik aurrera saltzeari ekin behar zaio. Salmenta lekuak: Ordiziako asteazkenoroko merkatuan muntatuko den denda iraunkorrean, Ikastoletan eta herriko festetan.

■Jakina denez, Goierriko zenbait herri txikitan, apurka-apurka, Ikastolak eta garaiko Eskola Publikoak bat egin zuten, Herri Eskolak sortuz. Fusioa egin zenean hainbat arazo izan zituzten: irakasleen egonkortasun-eza, prolema ekonomikoak ere ez ziren txikiak herri eskolotan, Zaldibiako Lardizabal Ikastetxeko Blanka Kerejeta eta Itsasondoko Eskolako Maite Olazabalek adierazi berri diotenez Rufino Iraolari, "DV-Zabalik"erako. Arazoak gainditzeko eta Herri Eskola berrien statusa defenditzeko sortu zen 91.ean, Goie-

rriko 9 herritan (Legorreta, Itsasondo, Zaldibia, Amezketeta, Ataun, Ormaiztegi, Segura, Zegama eta Idiazabal), Herri Eskolen Elkartea. Beste helburu bat: 14 urterarte gutxienez, umeek beren jaioterrian egin ditzatela ikasketa guztiak. Eurek diotenez, horrelako eskoletan oso emaitza akademiko onak lortzen ari dira.

■GOIERRITARRA hilabetekari hau hamabostekari izateko bidean-edo. Zenbait bilera burutzen ari gara Goierriko herri bakoitzean berriemaileak

eta laguntzaileak izateko. Bitartean, Goierriko Udalak konturatu beharko dira berriek orain arte eginiko aportazioa, ezinbestekoa eta eskergarria izan arren, ez dela nahikoa ez eta bidezkoa. Norbaiten erantzunkizuna beharko luke izan honelako iniza-

tiba. Udalek argitaratuko balute, guztira 2 milioi eta pikuko dirulaguntza ez baina, 20 milioitik gora kosta litzaieke egin dena. Elkar-lanean hasteko garaia da, GOIERRITARRAren Aldi Berria onartzekoa.

■Legorretako "Eredu" Kooperatibak izugarrizko kalteak jasan ditu martxoak 6an suertatu zen sutearen ondorioz. Udako sasoirako prestaturik zuten materialen biltegian piztu zen sutea eta berehala kiskali zuen biltegi hori. Legorretako J.M. Urtaza legorretarraren kamioiak ere izan zituen kalteak. 80

kooperatibista zituen Eredu eta badi-rudi orain lan gehiago izango dela bertan kiskalitakoa berregiteko.

■Harrikadaren oihartzunak guztiz ahazturik ez daudenean, elurtearen ondorio larrienak nozitu ditu Goierriko Idiazabal, Lazkao, Ataun, Zerain, Olaberria, Seguran, e.a.-etan argirik gabe egon ginen. Seguran, gainera, urik gabe ere bai, Mutiloako mehatzetatik ezin baitzen urik atera. Argi eta berogailurik gabe, atrapaturik geratu ziren herri horretan. Bertako Erresidentziko 50 agure hotzaz akabatzen. Afari-merienda egin eta oheratu behar. "3. mundu"ari eta aurrehistoriari buruzko erreferentziak egin zituzten segurarrek "DV"-n.

■San Adriango errefujioan mendizaileak atrapaturik, Zumarragako Ospitalean ezin izan zen operatzerik argi faltagatik. Trenbidean erorritako zuhaitzek trenen trafikoa galerazi zuen Ormaiztegin. Zuhaitzek ere jasan zituzten txikiketa ederrak. Behiak jetzi ezinean, puzturik izan dituzte errapeak. Negutegi ugari txiki-txiki eginda gelditu, e.a., e.a. Ez dira neurtu kalteak oraindik, baina...

■Ordiziako Udaleko Zerbitzuen Batzordeko lehendakaria den Jose Luis Ormazabalek aurre egin die, elurteak direla eta, zenbait herritarrek Udalari eginiko kritikei, bitarteko guztiak mogitu direla argudiatuz.

■"Iberdrola"k aitortu duenez, kalte-tutako istalakuntzetara iristeko prolema eta pinuen erorketak sor zitzaketen lan-arriskuak izan dira elurteak eragindako kalteak konpontzeko atzerapenen motibu batzuk.

GARAJE "LAZKAO"

Renault
ZERBITZU OFIZIALA

Salmenta eta jatorri-erakundeak
kotxe konponketa orokorrean

San Prudentzio Auzoa, z/g. Tfnoa: 88 24 42 LAZKAO

GENERALI Aseguroak

IÑAKI ARIN BAZTARRIKA

Oriako Pasealekua, 20 -Tfnoa: 88 87 02
20200 B E A S A I N

■Goierri eskualdeak 28 industria-erainkuntza ditu hondamen-egoeran, herri handienetan gehienak, Beasain, Ordizia, Lazkao, Ormaiztegi. "Fundiciones Etxeberria" batek 40.000 m² okupatzen zituen, esaterako. Gure lurraldeko txostena Jose Mari Asegino-laza ordiziarrek egin du.

■Goierriko alderdi politikoei eskualde garapenerako agentzia berria sortzea erabaki dute. Jakina denez, EA, EUE eta HBk GHE Fundazioaren paptera zalantzan jarri zuten. Bi hilabeteotan zenbait negoziazio izan eta gero, garapen agentzia sortzea erabaki dute denek ere, gehiengoaren kontsentsuarekin. Bere molde juridikoa elkarte anonimoena izango da eta 15 lagunez osatuko da, 12 Udaletatik (HBk eta EAJk 3na, EAK eta EUEk 2na eta PSOEk eta independenteei bana), bi tekniko eta zuzendari orokorra. GHEk bere horretan jarraituko du eta bi elkarte zuzendaria Juan Manuel Barandiaran izango dugu. Bailadako Udaletan onartzea espero da guztiau maiatzerako.

■Zabor biltzen aldi berria herriotarako: "Construcciones y contratas" martxo-hasieran hasi zen lan hoietan "Sasieta" Mankomunitatearentzako. Zenbait zerbitzu berri ere eskainiko dira, hala nola, altzari eta traste zaharren biltzea, animalien gorpuen biltzea edota festen hondarreko hondakinen biltzea. Zerbitzu hauek erabiltzeko 161590 tfno.ra deitzea nahikoa izango da. Sasietakoek usuarioen kolaborazioa eskatzen dute. Beasain, Ordizia eta Lazkaok eguneroko zabor-biltzea izango dute, astelehenetik larunbatera, zenbait auzok salbu. Beasainen kontenedoreetan, Ordizian eta Lazkaon Z/B bezala markatutako lekuetan eta jarri diren kontainerretan. Gainantzeko herri batzutan ere jarri dira kontaine-

Dioni

errok. Beasaingo Erauskin/Beasaimendin astearte gauez bilduko dira. Arriaran, Garin, Astigarreta eta Mandubin astearte eguerdiz. Ordiziako San Isidro eta Oiangurenen astelehen eta ostiral gauez; Lazkaomendin larunbat gauean; Iurren astelehen, astearte, ostegun eta larunbatez. Olaberriko herrian astearte, ostegun eta larunbatez, goizez. Zaldibian astelehen, asteazken eta ostiralek eta Saturdi eta Aiestaran auzoetan, berriz, astearte eta larunbat gauez. Ataun Samartin eta Sangregorion astelehen, asteazken eta ostiralek eta Aia eta Urkillagan astelehen eta ostiraletan; Lizarraustin hamabostero, asteazkenek; denetan ere goizez. Idiazabalen astelehen, astearte, ostegun eta larunbatez; bere auzoetan astean behin, ostegunez, goizez. Itsasondon astelehen, asteazken eta ostiral goizez eta Legorretan astelehen, asteazken eta ostiralek, Berostegi eta Koaten goizez. Esandako egunetan egingo dira zabor biltzea hauek, jai nahiz festa izan.

■Seopanek (Estatuko Eraikuntza Enpresen Elkarte) Beasaingo Udalari bidalitako agiri baten bidez, Usurbek Antzokiaren lanen adjudikazio prozesua etenarazi egin du, momentuz proiektu osoa atzeratzen duelarik. Bertako HBren esanetan, "beraz, negoziazio kaxkarrak, proiektu desegokiak, prozedura akatsak, presakazko aldatketak eta araudiak ez errespetatzeak, aspalditik aurreratu dugun bezala, Beasain Antzokirik gabe utziko du denbora luzez".

■Beasaingo Manu Urkiola, berriro kartzelara. 9 hilabete kalean egon ondoren bueltatzeko agindua jaso zuen eta dagoeneko bete da, nahiz EA, EUE eta HBk kontrako mozioa onartu bertako Udalean.

■Sexualitateari buruz gaztetxoek egiten dituzten galderak biltzen dituen foilatoren bat bidali bide die "Zerraila"k Goierriko 10 udalerrietako gurasoei. 400 bat galdera izan behar dute.

■Ordizian "Kimetz" izeneko emakumeen elkarte bat sortu berri da joandako urtarrian. Astero biltzen dira 20ren bat emakume, emakumea alor guztietan promozionatzeko helburuarekin.

■N-1 bazterreko Beasaingo "Gurutze Gorria"ren postu-etxea desagertzeaz, errepidearen bikoizteak eskatzen baitu hori. 18 urte zerman zerbitzuan eta alternatibarik ez zaio eskaini erredakzio hau ixterarte.

■Javier Imazek utzi egin du "Jose Maria Aristrain" enpresako kontseilariordezkari postua. Gonzalo Urquijo eta Juan Jose Arostegi dira zuzendari orokor berriak.

AUTO ESKOLA

TELEFONOAK:
Lazkao: 88 72 99
Beasain: 88 18 96

GIPUZKOA

ARALAR

PAPERDENDA

- Bulegoko tresneria
- Ikastolako Materialak
- Idazteko makinak
- Fotokpiak
- Koadernaketak

J.M. Barandiaran Enparantza, Tel. 88 12 40 20240 ORDIZIA

Partzoneria

Gipuzkoan bi partzoneri aurki daitezke. **Komun txiki** 475 hektarea:

Segura.....%48a;
Zegama.....%17a;
Idiazabal...%26a;
Zerain.....9a;

eta **Komun Haundi** 2.406 hektareakin:

Segura.....%24a;
Zegama.....%21a;
Idiazabal...%22a;
Zerain.....%7a;
San Millan..%13a;
Asparrena...%13a.

XV. mendean sortu ziren. Herri desberdinen arteko akordioak izan ziren.

Antolamendua

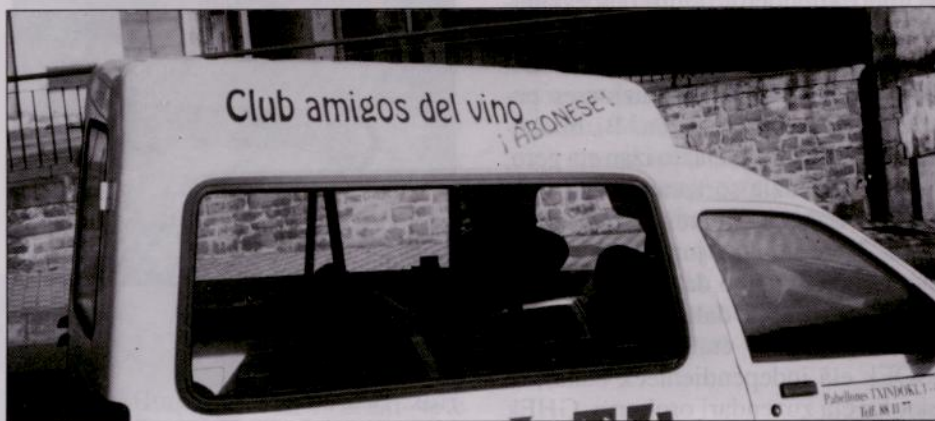
Nahiz eta herri bakoitzak bere zatia izan, denak ahalmen berdina dute. Herri bakoitzak ordezkari bana dauka juntan. Junta honek lehendakari bat izaten du urtero eta errotazio sistimaz aldatzen da.

Aprobetxamendua

Larre, egur eta belardi bezala erabiltzen da. Baita ere ehizerako eta nahi izanez gero irteera paregabeak egiteko.

Segurako "Bidetxur" aldizkariaren 6. zenbakitik hartua.

A ze flaxa!

 Fotokonposaketa lanak egiten ditugu **GOIERRITARRAn, kartelak, foiletoak, inprimakiak eta mota hauetako lanak. "ANTZA" inprimategiarekin bat (*maisuen eskutik*) zure inprimategi lanak egingo ditugu. Deitu lasai ☎ 88 96 12 ♣**

FOTOKONPOSAKETA

ANTZA

Lasarte-Oriako Industrialdea, 1-2 Pabiloiak
Tfnoak: (943) 37 15 45 Faxe: (943) 36 54 93
37 07 38

INPRIMATEGIA

GRAFIKAGINTZAN AURRERA GOAZ

Gainbegiratua Beasain eta Ordiziari

Martxo honen 6eko "Egunkaria"ren 16 orritako Ordizia-Beasaingo gehigarri bereziak ekarri zizkigun berriok eta gehiago.

□ Bi herriotan antzekoa da euskara dakien jende-kopurua. Biztanleen erdiak baino gutxiagok daki euskaraz. Halere euskara ez du erabiltzen dakiten guztiek. 91 errollaren datuen zain gaude.

□ Irakaskuntzako A eredia desagertu herriotako OHOTik eta euskarazkoa indartu dela. Ordiziako "Milagrosa" ikastetxe pribatua da B eredia duen bakarra, Beasaingo "La Salle"-n, aldiz, B eta D ereduak dituzte. BUP eta Irakaskuntza Ertainaren Erreformatik ikasturte guztietan euskarazko adarra eskaintzen dute. Goierri L.E.-n lehen 2 urteetan A eta D ereduak abian badaude ere, 3. mailatik aurrera A da ikasleek duten eredu bakarra.

□ Kilometroak 93ko arduraduna den Antton Amundarainek aitortu duenez, Ordizian bilduko da Beasainen 77.ean ospatu zen 1. Kilometroaren hazia. "Gu gure lanean fondoko lasterkariak gara nolabait. Horregatik, aukeratu dugun lema 'Geurea maratoida' izango da". Kilometroak-ek gure hizkuntz normalkuntzarako bitartekari izaten jarraitu beharko du oraindik.

□ Beasaingo Udal-bilkuretan oso gutxi erabiltzen da euskara, salbuespenak salbu, bertako EHEk dioenez. HBko ordezkariak dira gehien erabiltzen dutenak, EAJ eta EAKoak ondoren; EUE eta PSOEkoek erdara hutsean egiten dute.

□ "Ai geala" euskara taldeko kide den Iñaki Erauskinek deklaratu duenez, Beasaingo euskaldunon kopuruak gora egin arren, hori eguneroko bizitzan ez dela isladatzen ikusita, euskara eta euskal kultura bultzatzeko beharraz ohartu ziren; "orain arte ezer gutxi

egin dugu. Momentu honetan eraketa prozesu batean gaude". Orain artean bildutako bazkideen artean bilerak egin, eta barne antolaketa zehaztu ondoren, Beasaingo jaietarako lanean hastea nahi lukete. Gizarteko sektore

zesuaren garapena. Matrikulatu arren, batzuk noizean behin baino ez dira klaserara joaten. Kanean giro erdalduna dela eta elkarlan baten beharra ikusita, erabilpena bultzatu nahian, Goierri alor honetan dabiltenak bildu ziren duela gutxi. Ez ziren ezertan gelditu.

□ "Gaztelarazko saioak ere behar ditu irratik honek", adierazi du Segura Irratiko arduradun bezala aurkeztu den Nikolas Iparragirrek. "Segura Irratiak bere saioak gaztelaraz soilik ezingo lituzke eman, atzetik duen historia kontuan hartuz gero, derrigorrez eman behar ditu saio batzuk euskaraz. Baina euskaraz soilik ere ez". Zona naturala Goierri eskualdea dela zioen eta lana goierri-tarrei begira egiten dutela gaineratu.

□ "Argi-Berri" Kultur Elkarteko Joxe Mari Barandiaranek, berriz, egin du beren 10. urtebetetzeko balorazioa. "Hutsetik hasi ginela kontuan hartuta, orain artean lortu duguna guretzako ona da. Hasieran berde zeuden gauza asko, gerora asko ondu dira. Ikastolen Federazioa eta beste elkarte batzuei esker, lanak eta materialak ugaritu egin dira eta hori oso lagungarria izan da guretzako".

Ale honetan nabarmen

Beasain eta Ordiziako Udaletako euskara teknikariei (Andoni Sarriegi eta Olatz Aranzabali) bi orrialde eskaini zitzaion. Bien-ala-biei ere, itzulpenek ematen dizkie lanik handienak.

Esan dute:

* Aktak itzultzerakoan batzuetan hitzez hitzeko itzulpenak egin behar izaten dira. Horrek denbora asko kentzen du. Ez dakite zenbaterainoko eragina izango duen, zenbatek irakurriko duten. Etekin motzeko lana.
* Erabaki politiko bat behar da euskararen normalkuntzak aurrera jarrai

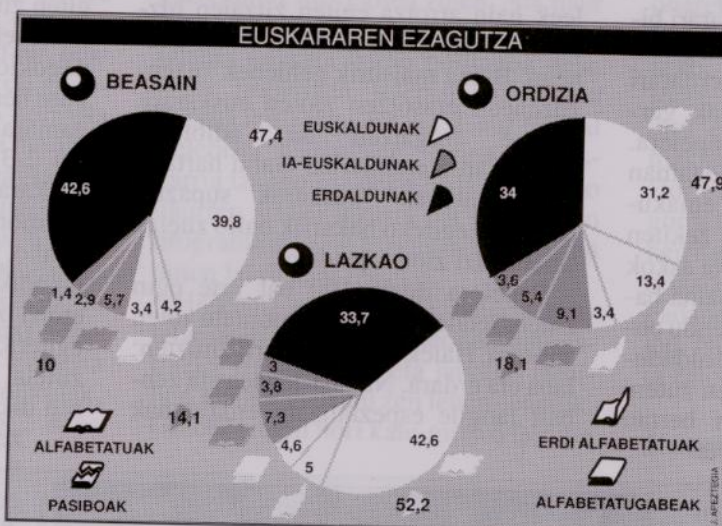
dezan. Beasaingo Euskara Batzordeak hizkuntz erabilpenaren inguruan proposamen bat egin du baina oraindik politikoez ez dute erantzun.

* Politikari gehienak ez datoz euskal hizkuntzan behar bezala prestatuta.

* Ordiziako Udal langileen jarrera euskalduntzearen aldekoa da teoriarik. Praktikan, euskaltegira joateko momentua iristen zaienean aitzakiak hasten dira askoren artean.

* Bi herriotan, datu zehatzik izan gabe, euskararen ezagutza igo ote den. Gazte eta umeak lirateke gero eta gehiago erabiltzen dutenak. Helduek beti bezain behean jarraitzen dute.

M.A.

guztietara iristea espero dute eta bazkide izateko urteko mila pezetako kuota jarri dute.

□ Goiztiri-AEK eta Beasaingo Udal euskaltegiko kideak bildu zituen "Egunkariak". Garai batean, titulua lortzearen ikasten zen euskara; gaur egun badirudi motibazio gehiago badaudena. Euskararekiko sentsibilizazioa, ordea, gutxitu ote den ustean dade. Irakasteko prozesua aldatu bada ere, ikasleen esku dago gehienbat pro-

Erdararen erasoaren giltzarriak

Gaztelaniaren sarrera noizkoa den zehatz-mehatz esatea ez da oso erraza. Ziur aski gerrate eta gertakizun historiko garrantzitsuek eragin handia izango zuten erdarari bideak errazteko. Nik uste dut hiru giltza hauek direla hasiera batean erdarari Zegaman atea ireki zizkietenak: gertakizun politikoak, eskola eta Papelera.

XX. mende hasieran Zegaman (Goialde auzoan bereziki) emakumezkoak gehienek ez omen zekiten erdaraz eta gizonezko askok eta askok bai. Harrigarria dirudi ezta? Baina badi bere esplikazioa. Fueroak kendu ondoren (1876) mutil gazteak soldadutzara kanpora joan behar izaten zuten. Bitartean soldadutza herrian bertan egiten zen. Igandetan, Meza Nagusiaren ondoren alkatearen gidaritzapean egiten omen zen instrukzioa. Horretarako ez zegoen erdararik jakin beharrik.

Baina soldadutza kanpoan egiteko legea ezarri zutenean sortu ziren hizkuntz arazoak. Zer egin behar zuten erdaraz tutik ere ez zekiten mutilek Espainiara edo Cubara soldadu joanda? Gazte zegamar asko eta asko Arabara joaten omen zen, soldadutzara joan aurretik, erdara pixka bat ikastera. Bigarren karlistada-garrian zegamar gehienak analfabetoak ziren. Oso gutxi ziren erdaraz zekitenak. Ondoren, lehen esan bezala, gizonezkoak izan ziren oro har erdaraz lehenengo ikasi zutenak. Dударik gabe baziren orduan ere beti, edo gehienetan, erdaraz egiten zutenak: apaizak, lauzpabost jauntxo-familia, eskribaua...

Emakumezkoak, dirudienez, geroago hasi ziren erdaraz ikasten. Zegaman gerra-ondoren, monjak zeuden eskolan, bat ez beste denak erdaldunak. Monjak egunez haurrei eskolak ematen aritzen ziren eta iluntzetan neska gazteak laboreak egiten ikastera joaten ziren beraingana; erdaraz ikasteko leku aproposa zen hura. Hizkuntz ordezkapenean eskolak zalantzarik gabe eragin handia izango zuen. Askok eta askok (gure gurasoek adibidez) eskolan entzun zituzten lehenengo hitzak erdaraz.

Irakasle gehienek ez zioten euskarari maitasun handirik izaten. Maisu batzuek, hala ere, euskara erabiliko zuten, baina espainieraren zerbitzuan, ikasleek hain arrotza egiten zitzairen hizkuntzan ikasgaiak ulertzen ez zituztenean. Baina maisurik gehienek zuzenez zuzenean erasotzen zioten euskarari. Horixe frogatzen du, adibidez, "anillo"aren erabilerak. Garai hartako maisu-maistrek "euskarak supazterrean hitzegiteko bakarrik balio zuela" sinetserazi zioten jendeari.

Papelera duela 100 bat urte egin zuten. Jende erdaldunek montatu zuten enpresa. Haiek bi gauza ekarri zituzten: lana eta erdara. Nagusi-jendea eta zenbait langile espezializatu erdaldunak

ten zutela. Garai hartan ez zen harritzekoa erdaldun etorkin hauetakoren bat hemengo euskaldunen bati barre egiten ikustea gazteleraz gaizki hitzegiten zuelako. Agian beste zenbait arlotan sentituko ziren, baina hizkuntzari dagokionez ez dira marjinatuak sentitugure herrira etorritako erdaldunak. Zegamara jende asko etorri zen kanpotik eta 2-3 lagunek bakarrik ikasi zuten euskaraz, erdararik ez zekiten baserrietan morroi-lanak egin behar izan zituztelako. Zer ondorio atera dezakegu hemendik? Ba, haxe: etorkinak ez zirela etorri zuzenki gure hizkuntzari kalte egitera; baina azkenean horixe lortu zutela. Beti pentsatu izan dut Franco-ren diktadura zela guzti honen atzean zegoen esku izkutua.

* Gaztelania ez jakiteagatik edo gutxi jakiteagatik sufritu duten guraso batzuei ilusio handia egin izan die beren seme-alabak etxean erdaraz hizketan entzuteak. "Erdaraz ikasizue beintzet... Guk zenbat sufritu deun asunto orrekin. Eozein lekuta jun eta entzeditu ezin ezer. Ori proau eztonak eztaiki zer dan", esaldi hau askotan entzun izan dugu. Hori bere haragian sufritu duena, jeneralean ez da oso euskara-zalea izaten. Eta ulertzekoa da gainera.

* Abertzaletasun falta. Gure herrian abertzaleak baino bestelakoak gehiago izan dira (karlistak, falanjistak, reketak, e.a.). Honek ere eragin handia izan du hizkuntzarekiko. Seguran, adibidez, Zegaman baino gehiago hitz egin izan da eta egiten da euskaraz. Eta nire ustez, neurri handi batean, herri hori tradizioz Zegama baino abertzaleagoa delako da.

* Zorioneko "edukazioak" ere kalte handia egin dio euskarari. Gure herriko kale, taberna, denda, bilera eta abarretan asko praktikatu da edukazio mota hau. Euskaraz hizketan ari den talde batean aski da erdaldun bat sartzea denak erdaraz hasteko. Guri txikitzen esaten ziguten edukazio falta zela erdaldun baten aurrean euskaraz egitea. Gaur egun hori ez du ia inork esaten, baina nik uste dut "edukatuak" izaten jarraitzen dugula. Zegaman baserritar

ziren. Bulego lanetarako hartu zuten herriko jendea erdalduntzen joan zen. Honek ez du esan nahi papeleran hasi ziren langileak goizetik gauera erdaldundu zirenik. Baina nire ustez eragin zuzena izan zuen Papelerak euskararen kalterako.

* Etorkinek ere garrantzi handia izan dute gaztelaniaren indartze honetan. Gure herrira jende dexente etorri zen 55-60 denboraldian. Lan-bila etorri ziren, mixeriari ihesi. Lanaren poderioz lortu zuten gehienek euren familiak aurrera ateratzea. Baina honek euskarari ez zion batere abantailarik ekarri. Etorkinen seme-alabek, orohar, ez zuten euskararik ikasi. Ez zuten beharrik izan. Bazekiten beraiena "nazioko" hizkuntza ofiziala zela eta gainera hemengoek baino askoz hobeto hitzegi-

bat baino gehiago ikusi dut nik taldean erdaldun bat sartu delako larri eta estu erdaraz egiten asmatu ezinik. Katalanek guk ez bezala jokatzeko dute "edukazio" kontu honetan.

* Zegaman zinematoki bat eraiki zuten, artean herri txikieta honelakorik ez zegoen garaian (1955?), telebista herrian sartu baino ondotoz lehenago. Gure ume-garaian igandetan zinera joaten ginen. Ez gu bakarrik, pertsona helduak ere bai. Pelikula guztiak, noski, erdaraz ziren. Eta nor ez da gogoratzeko "Nodo" haiekin? Oso normala zen zinetik irten eta pelikulari buruzko komentarioak erdaraz entzutea eta nesken artean gehienbat. Nik esango nuke Zegaman zineak ere izan duela bere eragintxo hizkuntz ordezkapenean.

* Telebistak ere dextente indartu du gaztelania gure herrietan. Gutxi gorabehera 30 bat urte izango dira telebista gure herrian sartu zela. Pelikulak, lehiaketak, kirolak, iragarkiak... dena

gaztelaniaz. Poliki-poliki, konturatu ere egin gabe, erdararako joera handia sortu du nire ustez tresna horrek. Oraindik urte asko ez dela arte, herri txiki hauetako haur euskaldun-euskaldunek ere gaztelania hutsean ikus-entzuten zituzten haur-programak. Eta egunero ikusi ere askok eta askok. Beraiek miresten zituzten pertsonaiek gaztelaniaz hitz egiten zuten. Nik haur bati baino gehiagori entzun diot gaztelania euskara baino politagoa dela. Haur horiengan telebistaren eragin zuzena ikusi izan dut nik. Gaur Euskal Telebista badaukagu. Baina interesgarria izango litzateke Euskal Herriko haurren artean inkesta bat egitea zein programa eta zein hizkuntzetan ikusten duten jakin ahal izateko.

* Hizkuntz ordezkapena, hau da, gaztelaniaren eraso, lehenengo administrazio, irakaskuntza eta jauntxo familien mailan gauzatu zen lehen-lehenik. Gerora eragin hori kale-giroko familia

eta lagunartera hedatuz joan da. Baserriarrek kaletarrek baino nekezago eta gutxiago ikasi dute gaztelaniaz. Garbi dago sektore hiritarra baserrikoa baino gehiago erdaldundu dela. Kaletarrak egunero joaten ziren eskolara. Baina baserriar asko eta asko, garai batean behintzat, eguraldi txarra egiten zenean bakarrik joaten ziren. Eguraldi onarekin baserriko lana eskola baino lehenagokoa zen. Baserrietako mutil asko, koskortuta gero, gau-eskolara joaten ziren; baina gehienentzat gaitz ezinezko arazoa bilakatzen zen hizkuntzarena, gaztelaniarena alegia. Horregatik izan da baserria euskararen gordelekua, eta ez baserriarrek beste herriarrek baino euskaltzalegoak direlako. Salbuespenak salbuespen, eta badaude, hau horrela gertatu dela uste dut. Nekazarien sektorean sartzea kostatzen zaio gehien erdarari.

Joxean Ormazabal

Historian zeharreko pasarte jakingarri batzuk

Aipa ditzagun lerrootan historian zehar Ataunen euskararen inguruan izan diren gorabehera batzuk. Horrela gutxienez XVII. menderarte itzul ginetzke.

• Lazkaoko Etxeak bazituen oso antzinatik eskubide batzuk Ataungo herrian. Hauen jatorria ilun xamarra bada ere, eragin handia izan zuten ataundarren bizimoduan. Dirudienek, mairu, turkiar eta bestelako etsaien aurka Elizari eta Erregetzari emandako laguntzen truke lortutakoak izan behar zituen. Eskubide horiek zirela eta, liskar eta auzibidea izan zen behin baino gehiagotan Ataungo Elizako apaizak izendatzearena.

Horrela, 1603. urtean historiari dioenez, Ataungo Unibertsitate eta Lazkaoko Etxearen artean sesio handiak izan omen ziren apaiz-hautaketa zela eta. 1611. urtean, Pedro Ortiz de Telleria herritar apaizak Iruñeko Gotzai-goan auzia aurkeztu zuen apaizak herrian jaiotakoak izan behar zutelako eskatuz. 1613. urtean Lazkaoko Etxeak Julian de Izueta lazkaotarra Ataungo apaiz izendatu zuela eta, ataundarrak Elizara joan gabe gelditu omen ziren.

1646.ean Diego de Espina aurkeztu zuen Lazkaoko Etxeak, baina herriko

erretorearengana azaldu zenean, honek zera esan omen zion: "Gotzaiaren agindua ezin zezakeela bete, herritar batzuk Elizako giltza harrapatu zutela eta...". 1647.ean berriro eztabaida. Lazkaoko Etxeak bi apaiz izendatu zituela eta, baina "ninguno de los dos beneficiados sabe vascongado".

Aipatutakoak aipatu, antzinako hizkuntza ataundarrentzat Euskara izan zela argi eta garbi dago. Horren frogak gisa bertako eta inguruko toponimia aztertzea aski da. Langintza honetan ezin aipatu gabe utzi On Joan Arin zena. Hezibidez apaiz, baina Joxemiel Barandiaranen bultzadaz ataundarren historia urte anitzetan ikertu zuena. Ezagunak dira artzantza, nekazaritza, abeltzaintza, etxegintza, kobagintza eta abarrek egindako lan eskergaitzak. Hala ere, geure arloari lotuz, langintza horietako hiztegia eta, batez ere, Ataungo eta Aralarko leku-izen sorta azpimarratu behar dugu; badira ia 9.000 lekuizena. Gaur egun asko eta asko ezezagun zaizkigunak, izaditik gero eta urrunago bizi garelako. Egindakoa, ordea, hor dago gure mintzaira ezagutzen eta aberasten joan gaitzen.

Dena den, aurrerago eta mende honi

loturik, badira hainbat eta hainbat gertaera kontrajarriak euskararekin zerkusi handia dutenak. Hauetako bat gerra ondoko udalaldi batetan zinegotzi erdaldun bat suertatu zen Udaletxean, Emiliano Gomez Jauna. Nahiz eta erdarara jotzeko ohitura izan, horrela-koetan, idazkaria izaten zen ondorenean zinegotzi erdaldunari argibideak ematen zizkiona.

Gauza guztion inguruan Jon Aizpurua ataundarrak antzerki bat prestatu zuen "Hable Vd. en cristiano" izenburuaz. Duela urte batzuk izan zen emankizuna "Kalustra" taldearen eskutik hemen bertan Ataunen. Oraindik urte gutxi dela, Franco artean bizi zela, herriko maistra bat izendatu zuten Alkate. Urte franko egin zuen Udaletxean, baina berak eta zinegotzi guztiek euskaraz jakin arren, euskaraz egiteari muzin egiten zionez, giro bitxi samarrak suertatu ohi ziren zenbait Udalbatzarretan.

Joan Manuel Barandiaran
Jexux Aizpurua

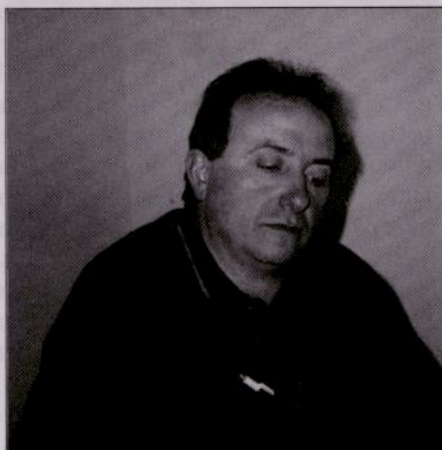
Bera

"Hizkuntz Ordezkapenaren nondik norakoak Goierri" --1991-92-- li-

MESEDE EDERRA EGITEN DU BASERRITARREN ZERBITZUAN:

“Goierriko Kanpo Kooperatiba”

Baserriaren prolemtikaz asko hitz egin liteke. Ganaduzaleek ere badute zer esanik. “Goierriko Kanpo Kooperatibak” bazkide eta kontsumitzaile ugari ditu. Bere presidentea den Joxe Antonio Garmendia itsasondarra eta idazkaria, Euxebio Garmendia lazkaotarra, elkarrizketatu ditugu.

Istorio baten historia

1920.ean sortu zen Ordizian “El kartasuna” Nekazal Sindikatua. Ezizena hortik datorkion “Sindikatua”k urteetan iraun du bere eginkizuna betez “Cooperativa Catolica del Campo” delakoaren izenpean. Aspaldiko Axun eta Pako Furundarena berrikiagotituela langile bezala.

“Euskalerri” Kaleko tendaren atzekaldean errota txiki bat zen bere biltegiarekin; “gana-jatenak” alean ekarri (artoa, garagarra, e.a.) eta bertan txikitzen ziren. Orduan errotarietako mesfidantza handiagoa zen eta bertan “ihotzen” ikus zitekeenez jende askok karreatzen zuen hortik. Periake jende asko bildu ohi du, uste den baino gehiago oraindik ere, zentru ona izan da Ordiziako pasadizoan hegaztientzakoak-eta eramateko.

Duela 10en bat urte Kooperatibaren Junta berritzean, zeudenaz gain Goierriko gainontzeko baserriarrei zabaldu zitzaizen bertako kide izateko ahalmena. Sozio askok ganadua kenduta zuten, ez zuten kontsumitzen; ganaduzale berriak ere baziren bestalde. Halako elkarte bati kontsumitzaile denak ematen dio bizitza.

Ordiziakotik zaku-arazoa kentzeko (bizkarka egiten ziren kargaketak) Laskaibarko pabilioira pasa zuten biltegia. “Ordiziako industrialdean jartzeko inon ziren eragozpen guztiak bahituen” diote elkarrizketatuek. Poliki lan egin zen bertan, egoki eta erraz egiteko moduan. Hura ere txiki geratu, ordea, eta Olaberriako poligonoan eraiki zuten biltegi-pabilioi ederra.

Joxe Antonio eta Euxebio dira eskualdeko baserri nagusi indartsuenetakoak. Itsasondoko “Iraola”koak 50en bat buru ditu eta 100en bat, berriz, Lazkaomendiko “Iztueta”koak, bere koinatuarekin batera. Azkenok zertxobait esne partitzen dute kalean oraindik.

100en bat partaide ditu Kanpo Kooperatibak egun. Zenbat eta gehiago eta jenero bolumen handiago, bizibide errazagoa. Gaurko gastuei aurre egingo bazaie, kopuru handiagoak ibili behar erantsitako gastuak. Sozioen erdiek kontsumitzen du %50a, gainontzekoak noizbehinka darabilte. Sozioz aparteko asko ere hurbiltzen da.

“Ganaduzale haundioi edozein al-mazenetik etorriko zaizkigu pentsua eskeiniz, Kooperatiba honetan bezin merke-edo; baina zaku bat eta bi darabilenari inor ez zihoakiok. Uste diagu Koop. honek mesede haundia egiten duela gai honetan”, diote komentzturik. Nahiz eta irabazi haundirik ez

ARRANO

Taberna

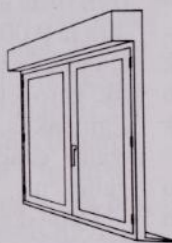
Ogitartekoak eta Pintxoak

Kale Nagusia, 12

Tel. 88 74 47

BEASAIN

IBAI - ONDO

ZURGINTZA HALTZARIAK P.V.C.ko LEIHOAK

Tailer eta Erakusketa:

Antzizar Auzoa, z/g.

Telef. 88 05 43 BEASAIN

eman, babesean daude horren kontsumitzaileak. Soluzioa pentsu-bila kotxean datorrenarentzat. Ondo ateratzen omen dira, aldeak egon arren askoxeago ala gutxiexago daramatenen artean.

Kooperatiba soluzioa da pentsu-bila kotxean datorrenarentzat

"Esne-txarra", azpiproduktuak...

Pentsu-kontutan eboluzio handia eman da. Lehengaiak, azpiproduktuak, garraioak, biltegiak eraldatu dira. Lehen pentsu onak alean zetozen: garagarra, artoa, soja... Subproduktorik ez zen sartzen, aparteko jeneroa zen; pentsuari subproduktuak sartzeak (algodoia batipat, arto-jermenaz, algarrobaz, arrozaz, baba eta artoaz eginak, pentsu garbiak) erosotasuna ekarri dio ganaduzaleari. Pentsuen karreok eta lan ezerosoa sortzen zuen, horren nahastearekin dirua eta lanak aurreratzeko dira orain.

Bestalde, Europatik datozen kuotak direla eta, esneak ematen dituen etekin marjenak juxtuagotzen zaizkie eta ezin komeriarik egin. "Orain 5 urteko prezioak egiten ditu hemengo esneak eta pentsua garestitu egin da. Asuntoa lantza dago, betiko kontua: esne eta haragi asko eta merke produzitu behar da, etxe haundiek agintzen dute merkaturak. Ez dio ajola esne-haragiak hobek sortzen badira ere produktu naturalak!" Esnearen marjena justutzen dihoan neurrian ezinezkoa ailegatu zaie ganaduzaleei.

Merke sortu esnea, saldu gero eta kobrantsak egiterako bi hilabete pa-

Aberedunak versus aberatsak?

Garai bateko baserri autosufizientearen kontuak joan ziren: berauen esanetan, baserritarra geroz eta presatuago dago, aurrerakuntza gehiagorekin, baina lanak menderatzen du halere. "Dena heuk egin behar duk, behiari hazia jarri herorrek, ikasi egiten duk eta azkenerako hoberako duk, baina lana dela". Lehengo baserri moldetik (txerri, oilo, baratzak, e.a. ere lantzetik) aldentzea ikusi dute bide garbiagoa gaurko baserritarrek. Prestatzeari ekin dio norberak.

Hala eta guztiz, afizioa behar du baserrian jarraitzeko, "geroz eta gehiago gustatu beharko zaio segitu

nahi duenari". Perspektiba ilunak baitaude mundu horretan. Bestalde diotena, norbaitek kontu hartu beharko diola ingurugiroari. "Geuk gutxi egiten dugu ingurua zaintzen, ez dugu astirik". Beti lanean, topetara iritsi direlakoan daude. Harreman soziala ere behar dutela aipatzen dute.

Jaieguna izanagatik behiak jetzi behar, umegiten lagundu, eguraldiaren menpe egon behar... Disgustora ezin aritu luzaroz eta gustora ere jarduten omen dira. Ilusiorik ere beharko dute, lanean jarraitzeko baitituzte jabetzak eta tresnak. Aberatsak ote diren ez dakigu, aberedunak bai.

seak. Segituan pagatzera, hilabetera, makineria erostea agintzeak kostuak merketzen dizkio baserritarrari. Baina

Migel Zubeldia altzagarra, biltegiko langilea:

esnea hilabeteen ezin kobratu eta berak ezin ordaindu inbertsioa. "Gurelesa"n ere badute parte eta honek zerbitzatu ezean, etxe handiek beste kooperatiba bati eskatuko liekete milioika litro esne, beraien komenientzian.

Eta subproduktuak elaboratzen ezin izan dute jarri. Beren ideak atzeratuak geratu ziren, mundu horrek izan duen garapena dela medio. "Guk, elaborazioan sartzez ge-

rotan, kapital ikaragarria behar genuen; zalanza zen ea buelta emango ote genion. Gurea baino mogimendu gehiago behar zen horretarako, ezin genuen konpetitu hainbat enprekin". Nahiz eta Olaberrian pabilioi eder bat eginda ikusi, mugatuta gelditu dira, pentsua elaboratu ezinean, asmoak bete gabe. "Hau jakitera, igoal ez genuen altxatuko, Laskaibarkoarekin nahikoa genuen".

Tolosako biltegi batek elaboratzen dizkio pentsuak Nekazal Kooperatiba honi, harekin dute hitzarmen on bat eginik. Kontrata bidez, pentsu-mota eta marka diferenteak eskeintzen zaizkio baserritar goierritarrari, baserriz baserri banatuz: garagarra, baba, soja zakutan; baita azpiproduktuak ere. Bestalde, "Lurgintza" koop.-aren barruan daude, hark darama kontabilitatea.

Sekula baino estuago

Aurreko kapituluaren marraztu diguten panorama beltzak (kobraketak eta) zer pentsa ematen die bi nekazari hauei. Dena kate bat dela, ez dakitela nola bukatuko duen guzti honek... "Asunto txarra, baserria sekula egon den estuena dago orain, garbi ikusten da. Darrabilkigun ganadu piloarekin ibilita, 10 behiekin, 15ekin ez dago bizitzarik ateratzerik; zenbatekin dago orduan? Horrek bere neurria du, zenbateraino ailegatzen da gizona?". Baserria kendu eta depasoko irteerak gutxi iraungo dutelakoan daude.

Jon Mikel Arano

10 URTETAN 3.030 LANPOSTU GALDU DIRA GOIERRIN

Zeberio: "Badirudi jendea konturatu dela krisiaz"

Hauxe da LAB sindikatuak kaleratu berri duen txosten batek diona. Datu kezkagarri hauek direla, ELA-CCOO-LABen arteko

akordioa dela, hainbat gauzaz hitz egin dugu Juan Antonio Zeberio LABeko eskualdeko erreibindikazio arduradunarekin.

Beste sindikatuarekin lorturiko akordioaren aurretik hasi zen LAB kanpaina hau prestatzen, Goierrin dagoen egoeraren aurrean sensibilizazioa lortzeko asmoz. "Azken urte hauetan politiko-instituzional mailan CAFen egoera pantaila bezala erabiltzen da, ondo doala eta hemengo egoera hain larria ez dela azalduz. Honek beste guztia estaltzen du" dio Zeberio.

Denoi dagozkigun datuak

Datuak aztertuz azken 10 urteetan 3.030 lanpostu galdu dira. Enplegu berria sortzea hemen aspaldi bukatu zen, enpresa gutxi batzuk mantentzen ari dira eta beste asko galtzen (CAF barne, azken 10 urteetan ia 900 lanpostu galduz). Lan aldetik CAF eta Orkli nahiko ongi doaz baina besteak maila haundiagoan edo txikiagoan ikututa daude. "92an 91ko expedienteak bikoiztu ziren, adibidez Indarren 52 kanporatu zituzten eta datuetan ez dira aurrejubilatutako hainbat sartzen. Indukzio bat dago lehenik bat sartzen da erregulazioan, gero ondokoa... Adierazgarria da baita ere gruak egiten dituzten enpresena, Gerra, Jaso, Azpeitia, beti sektore sendoa izan dena ikututa dago eta Azpeitiaren kasuan nahiko gaizki gainera. Honelakoak jendeak ez ditu ikusten."

Goierriko enpresa baten kontratuen eboluzioa ikustea nahiko esanguratsua da: 70-78 urte artean eta batez ere

Zure Argazki

73-76ko epean kontratazioen ugaritze bat ematen da, baina hemendik aurrera erabat murrizten dira. Gainera azken urteetako kontratu urri hoiek tekniko eta administratibo mailan dira gehiago langileenak baino gehiago. "Estanda, Indar, Aristrain, CAF eta horrelakotan langile finko gazteenak 30 urte ditu, teknikoak aparte, azken 10 urteetan ez da langile gazterik fijo sartu, hori ikaragarria da." Goierrin 1.670 langabestu daude eta hauetatik % 48a 30 urtez azpikoa da. Gipuzkoako egoera larrie-

nekin bateratsu gaude. "Langabeziaren arazoa nahiko erlatiboa da, zenbat jendeke ematen du izena INEMen? Orain % 13-14ko langabezi ofiziala badago, osotara % 20 ingurukoa izango da."

"Ez du balio enpresa bat ondo eta ondokoa gaizki joateak"

Sindikalistaren esanekin gabiltz, panorama nahiko beltza azaltzen da. "CAFen beste interes batzuk daude, entzuten da enpresa estilo bat sortzeko esperimendu bat izan litekela. Ez da txarra enpresa bat ondo joatea, baina diseinatzeotan Euskal Herriko industria guztian pentsatu behar da. Ez du balio bat ondo joan eta ondokoa gaizki egoteak." CAFek orain hainbat mila miloeko kontratuak ditu eta ondo etorriko litzateke, ahal balitz, hemen inguruan egitea beraien erosketak. "Munduko hainbat herrialdeetan kanpaina haundiak ari dira egiten bertako produktuak erosteko. CAF orain egoera onean dago euskal produktuekin hornitzeko, baina ez du egiten. Aristrainek bere garaian gehiago egin zuen alde horretatik."

Industria da Euskal Herri guztiaren bultzatzailea eta laguntza beharrean

IRVROK S. L.
ZERBITZU OFIZIALA

N-1 Madrid-Irun Errepidea
Tfnoak: 88 51 50 - 88 51 54
OLABERRIA

TAPIZ ETA GAINEZTADURA
TAILERRA

BIOK, c. b.

Zoruetako moketak, parketak, zintasola, e.a.

Ezkiaga Etorbidea, z/g.
Tfnoak: 88 80 22 - 88 79 17

BEASAIN

dagoela dirudi. "Ezin da planteatu zerbitzuen ekonomi bat. Konpetentzi mailan lan haundia dago egiteko, baina industri-kultura eta kapazitatea badaukagu hau aurrera eramateko, honek laguntza eta deizisio politikoa behar du."

Harreman sindikalak

Tolosan eta Irunen adibidez inguruko sektore nagusiei kolpez sartu zaie krisia, baina Goierrin, Lazkaon eta Zegaman salbu, prozesu ixilagoa izan da, epeka. Nahiz eta bertako enpresen % 90 metalgintzakoa izan, denak arlo ezberdinekoak dira, krisiak ez ditu batera jo eta bakoitzak bere planteamenduak eramane ditu aurrera. "Gure kanpaina horrexegatik da, jendea egoeraren gordinaz konturatzeko, badirudi kaltetarra kezkatua eta harritua azaldu dela errealitatea ezagutzean. Txostena bere funtzioa betetzen ari da."

"Zerbitzuen ekonomia ezinezkoa da. Industri-kultura eta ahalmena badugu; laguntza eta deizisio politikoa da beharrezkoa"

Alternatibak zailak dira marko hauetan, adibidez Udaletxetan, ez dirudi gehiegi lortzen denik mozio bategin. "Azkenean presio bat egitea edo sensibilizatzea da. Zenbait estamentu bere erresponsabilitateak hartzen joan daiteke. Badaude zenbait puntu arazo haundirik gabe lortzeko: INEMen transferentzia, gizarte aseguru eta, estatutuaren konpetentzi mailako hutsuneak. Horretan ados gaude ELA eta CCOOekin nahiz eta gure ikusmira politikoa beste bat izan."

Akordio puntual batera iritsi dira ELA, LAB eta CCOO, gutxienez

maiatzaren 1erarte, kanpaina bat egiteko sentibilizazio eta salaketa mailan enplegu eta industrializazioaren alde. "Akordioa, Goierrin nahiko formalista da, egutegia ez da oso nobedoso, prentsaurreko bateratu bat, kotxe karabana bat, INEMen denuntzia, martxo bukaeran eta apirilaren hasieran Udal plenoetan mozioak eta apirilaren 17an manifestazio bat Beasaindik Ordiziara." Akordioa lortzeko ELAk deitu zion LAB sindikatuari. Erabaki sindikal gehienak Madrilen hartzen ziren, maiatzeko greba ondoren ELAk beste bide bat hartu nahi izan zuen sukurtsaltasun hori hausteko. "ELAren puntu garrantzitsuena konbenio kolektiboa da, hori kendu ezker alternatibarik gabe geratzen da. Hemen topo egiten du LABekin, guk helburu bezala beste marko politiko-sozial bat dugu, hau da legislazio eta tresna guztiak bertan sortzea. ELAren etorkizun sindikala zalantzan zegoelako UGTk onartuko ez lituzken puntuak jarri ziren, guk sinatu genuen eta azken mo-

mentuan CCOO sartu zen akordioan."

Lan beltza...

Langileen baldintzei dagokionez, lan beltza baino gehiago prekariedadea dago, langile ebentualak sindikatzeko beldurrez egoten dira lanpostua ez galtzearen. "Sindikatura etortzen dira lanpostua galdu dutenean. Langile asko eta asko dago kondizio lotsagarrietan, ez dira konbenioko gutxienezko arauak betetzen, hona kezkatuta etortzen dira baina ez dira salatzerá auzartzen kontratua berrituko ez dien beldurrez. Kalera bota ondoren askotan beranduegi izaten da." Orain beste lanegoera bat ari da sortzen, subkontratuko zenbait etxeena alegia, enpresei langileak prezio merkean eskeiniz. "Hau oso arazo kezagarria da, langileak oso kondizio kaxkarretan daude, plusbalia bere gainetik dagoenak irabaziz. Legea hor dago eta hauek, berez, erabat ilegalak dira."

Mikel Albisu
Mikel Aramendi

Herrietako lan egoerari errepasoa

*BEASAIN: aipatutako CAF, Indar, Estanda eta honelako kasuekin nahiko azaldua geratzen da.

*ORDIZIA: azken fabrika garrantzitsua, Apellaniz, 127 langilerekin itxi zen. Orkli eta industrialdeko tailer batzuk egon arren zerbitzu herri bezala geratu da, baina industria gaizki bada go zerbitzuek ere ez dira ondo ibiliko.

*LAZKAO: oso larria da egoera, 89an Etxeberria itxi zen 305 langilerekin, orain Forjas de Lazcano oso larri dabil, irautekotan 50 langilerekin bakarrik geratuko da. Lanpostuen % 65a galdu da Lazkaon.

*ZEGAMA: industria desagertu zen, 115 langileko papelera itxi zen ezkerroztik nekazal herri bezala geratu da.

*OLABERRIA: Aristrain izena ateratzen da, baina gaur egun nahiko laino

ilunak dabilta. Azken 10 urteetan plantilaren % 30a galdu da, 320 lanpostu. Azkeneko urtarilean beste 50 galdu dira eta datorren urterarte 100 gehiago izan litezke. Altzairu arruntak kanpotik etortzen diren murrizpenen menpe daude.

*ITSASONDO: batez ere Jaso dago, honek eusten dio nahiko arazorekin.

*ZALDIBIA: Bilore nahiko ondo dabil.

*IDIAZABAL: Patriziok 8 urtetan 180 lanpostu galdu ditu. Ampo ere hor dago baina kooperatibek ezberdin bizitzen dute krisia.

*ORMAIZTEGI: Peydesa, Lasa eta Armendariz itxi ziren eta Irizarrek hor eusten dio.

*LEGORRETA: papelera larri dabil, orain erregulatuta daude.

Giro on eta jatorra

Tlf.: 88 20 23
Iturrioz Kalea, 11

BEASAIN

KOIOTE

TABERNA

Taberna berria eta Giro berria

Zaldizurreta kalea — Tel. 16 07 23 — BEASAIN

...Eta apirila bukatzerako Lazkaoko festak.

O
n
d
o

P
a
s
a

Argazkia:
Dioni

GIROA

TABERNA

ZURE GIROA

Tfonia: 88 77 40

Areso.6
LAZKAO

ZELATA

TABERNA

LAZKAO

ESTANKO

TABERNA

ODOLKIETAN BEREZITASUNA

Elosegi 17

LAZKAO

GERRIKO TABERNA

Eguneko Bazkari eta Afaria.

Nafarroa Etorbidea, 45
Tfnoa. 88 54 66

20200 BEASAIN

ZELTIGAIN

oilategia

Elosegi 25

23 Posta Kutxa

LAZKAO

Tlfonoak: 16 09 71

80 11 94

MAPFRE

Hirigoién, 18 • Teléfono 16 13 61

LAZKAO

Joseba Intxausti segurarra aitzindari euskalgintzan

Euskal kulturak eta euskarak azken urteotan izan duten bultzatzailerik bikainetako bat dugu 56 urteko Joseba Intxausti segurarra.

1947. sartu zen gazte askorik Arantzazuko frantziskotarren komentura. Teologia ikasi eta "Jakín" aldizkarian hasi zen laguntzen. Euskara batu behar arduratzen zituen. Denetara 10 urtez zuzendu zuen aldizkari hori, bi alditan. Bartzelonan Historia Moderno eta Garaikidea ikasi zuen.

"Anaitasuna" ere zuzendu zuen urte zailak zirenean bai Euskal Herriarentzat eta bai aldizkaria berarentzat. Berak idatzi zuen UZEI sortzeko egitasmoa eta 5 urtez zuzendu ere bai. Udako Euskal Unibertsitatean eta EUSENO-Ren ere parte hartu izan du. HPINen eskariz, "Euskal Hitz" sortu zuen, euskarari buruzko lehen erakusketa orokorra (Ikus GOIERRITARRAren 5.ena, 90ko apirila, egin zitzaion elkarizketa).

Erakusketa horren ondorio zuzena "Euskara, euskaldunon hitza" (1990) liburua izan zen. Oraintxe atera berri

dira liburu horren frantsesez eta espainolezko edizioak. Berak zuzendu eta koordinatu zuen Euskadiko Kutzak argitaratutako "Euskal Herria" lan entziklopedikoa. Euskaltzain urgazle da eta Euskararen Aholku Batzordeko kide ere baita.

Gure hizkuntzaren historia sozialak kezkatzen du eta horretan ari da etengabe, urteetan zehar bildutako materiala antolatzeaz gain.

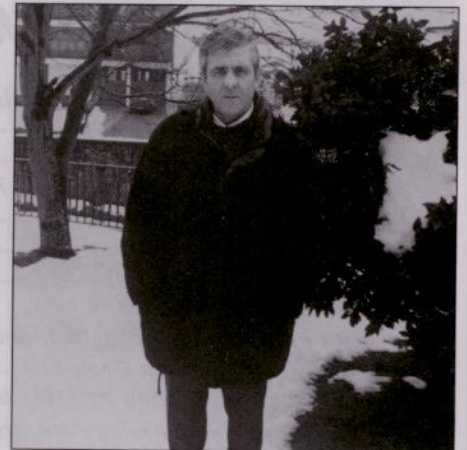
Antonio Sukia, eraikitzaile zaldibiarra

Zaldibian jaioa, artzaien familiakoa, bere izena daraman eraikuntza enpresako nagusia da eta Andoain-Irurtzun autobidea eraikitzen ari den "Utelan-Berri"ko partaide. "Mur-EBAL" patentearekin, hormigoï prefabrikatua da gaur egun bere lantegiaren oinarria.

18 urterekin hasi zen Antonio linternitzan, bere kontura; Hilario Oiarbiderekin gero eta Diputazioarentzako ur-lanetan segidan. Donostian bizi da iazko udaz geroztik, baina ia egunero etortzen da Zaldibiara. 91.etik ia erdira jeitsi da bere enpresako langileen kopurua, 100 batetik 60ra.

"Argia"ko Pello Zubiriak (Zaldibiko emaztea duena portzierto, Malores Etxeberria) eginiko elkarrizketan zioenez, 90-91 urteak onak izan dira eraikuntza munduarentzat, "produktzioa gehitu genuen eta prezioek igoera logiko bat egin zuten. Iazkoa berriz oso txarra izan da: bai fakturazioa bai saldutako bolumena ia erdira jeitsi dira, eta prezioak txartu egin dira. Estatutuak obra asko atzeratu egin ditu eta gainera enkanteak ere gutxitu".

Egindako obralaren kibraketa arazo bihurtu zaie: lehen 120 egunera or-

daintzen zieten enpresek 180 egunera ordaintzea exigitzen diete, "eta azkenean 200 egunera goaz, horrek dakartzan finantzaketa arazoekin. Estatuak eraikuntza enpresa haundiei 700.000 mila milioi pezeta zor dizkie, eta azkenean horrek gu harrapatzen gaitu".

Perspektiba ilunagoak daude Antonio Sukiaren esanetan 93.erako. Prezioek okertzen segituko dute eta salmentak apal mantenduko dira. "Gaurko prezioak 87-88ko prezioak dira, eta pentsa kostuak zenbat igo diren. Espero dugu 94a urte hobea izango dela". Aurtengo helburua bizirik irautea da.

Hormigoï prefabrikatuetan multinazionalak nagusitu dira. "Baina mina ez digute horiek egiten, kalitate eta zerbitzu hobea eskaintzen dugulako. Guri mina edozeinek antola dezakeen suzedaneo enpresak egiten digu: egoera zail honetan tentazio bat da guk dugun eredu patentatua bezalako bat kopia eta inguruan saltzen hastea."

Bere enpresan kalitatea ez da problema, "erabateko kalitate programa batean ari gara, ongi informatizatuta gaude eta hobetzera goaz..." Arazo nagusia aipatutako ekonomikoa da.

KATTALIN

ERRETEGIA - SAGARDOTEGIA

Sagardoa
txotxetik

Antzizar Auzoa, 4, "Biona" etxea. (Polideportibo ondoan) TEL. 88 92 52 BEASAIN

Santa María, 8 - Tel. 881211 - ORDIZIA

TXINDOKI, S.A.

ASTE SANTURAKO AUKERARIK ONENA

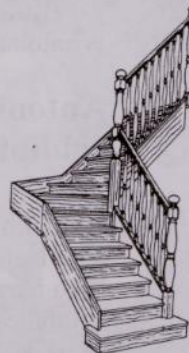
Picos de Europa (autobusez 5 egun)25.650 pzta.
 Xacobeo 93 (autobusez 6 egun).....27.000 pzta.
 Portugalgo zirkuitua (autobusez 6 egun).....31.700 pzta.
 London (hegazkinez 5 egun).....50.800 pzta.
 Estambul (hegazkinez 6 egun).....63.800 pzta.
 Praga (hegazkinez 6 egun).....69.500 pzta.
 Txindokik antolatuak:
 Paris (autobusez 6 egun Ordiziatik irtenez)....33.700 pzta.
 Brusela (autobusez 6 egun Ordiziatik).....34.900 pzta.
 Cartagena de Indias (10 egun ***** Hotela)....209.700 pzta.
PAZKO ASTEA (10tik 17ra Alpeetara hegaz)
 Avoriaz (Estudioa) 2 pax.....70.900 pzta.
 Deux Alpes (Estudioa) 2 pax.....79.500 pzta.
 Val Thorens (Estudioa) 2 pax.....92.900 pzta.
 Barnean: Bilbo-Chamberly-Bilbo hegazkina, joan
 etorriak, alojamendua, forfait 6 egun, e.a.
 % 5-AREN DESKONTUA GOIERRITARRENTZAT
 Urdaneta, 11 beheka 887200 telefonoa ORDIZIA

ZUHAIZKI

Zurgindegi Mekanikoa

- LEIHOAK, ATEAK ETA ABAR
- ESKAILERAK NEURRITARA

Beko kale, z/g.
 Tel. 88 71 26
 Faxe: 16 10 77
ITSASONDO
 (Gipuzkoa)

KALITATEZKO ELIKADURA, OSASUNAREN OINARRIA

GOIERRIKO MENDI - NEKAZARITZA ELKARTEA
 SANTA MARIA KALEA, 4 - TEL. 88 86 77 88 17 93 - 20240 ORDIZIA

**Baserritar: egin erakargarri
 zure produktua.*

**Erosle: bertako produktuan
 dago zure aukera.*

NEKAZALTURISMOA

JASOTZEKO ETA GARRAIATZEKO MAKINERIA ELEKTRIKOA

ERAIKUNTZAK O. E.

Senpere Auzoa, z/g.
 Telefonoa 88 15 57
LAZKAO

GOIERRIKO KANPO KOOPERATIBA

Ganaduzaleek ganaduzaleentzat sortutako kooperatiba

MOTA GUZTIETAKO:

Euskalerrria K.
 ORDIZIA
 Tlfonoa: 88 04 15

Pentsuak
 Ongarriak
 Lantresnak

Industrialdea
 OLABERRIA
 Tlfonoa: 16 07 07

□Aitor Furundarena ordiziarraren "Slalom" fandangoa, Euskadi Irratia Txapelketaren irabazle. Soinu handia menderatzen badu ere, txikia ez daki jotzen. Halere bere konposizioak irabazi. Trikitixaren atalean Koldo eta Arantxa Iparragirre beasaindarrek konposatu eta jotako "Murumendiko Mari" piezak eskuratu zuen saria. Epaimahaiko zenbait ere goierritarrak, dena etxean gelditzen da.

□Itsasondoko "Arbel-Aitz" Kultur Elkartearen solairuan berrikuntza erabatekoak egin dira. 7 milioi enplegatu dira eta oso txukun geratu da. Bazkide bakoitzak 30.000 pzta. jarri beharko ditu kastuei aurre egitekotan.

□Jaurlaritzako 3 sari "Erein"-go ikasliburutzat. Argitaletzeko ikasliburuen zuzendari pedagogikoa den Ximon Goia segurarrak adierazi duenez, talde prestijiatuak kontratatzen eta kalitateko liburuak egiten saiatu ohi dira. Baina hor baude arrisku komertzialak: gerta liteke irakasleak gutxiago esijituko dion liburuak aukeratzea.

□"Joxe Lontxo, ETBko mutil txintxo berria" bezala bataiatu berri du Pako Aristik "Zabalik"en Joxe Ramon Sorroiz aktorea. Legorretarra da ETB leko gauregungo pertsonairik ezagunenetako bat aurpegia jartzen diona. Txiripaz sartu zen Antzerti eskolako lehen obran eta harrezkero aktore profesionala da. 42 urte dauzka. Jaioterrian, "gustora zeudek, badakik, Legorreta txikia duk, eta orduan han bi pertsonaia geudek, Joxe Lontxo eta Mikel Lasa futbolaria. Gero programan tarte esaten diat 'Patxikunekoa' edo 'Barrenetxekoa', hango etxeen izenak eta beraientzat hori handia duk, antzematen duk herrian poz bat. Baina bestelakoak ere bazeudek, behin batek, piska bat mozkortuta zegoan, esan zi-

dakean: hi, Legorretakoak hain tontoak al gaituk? egintzak beste pertsonaia bat, bestela esango ditek laster norbait tontoa dela adierazteko, hi, Legorretakoak baino tontoagoa haiz", deklaratu du.

□Euskal Itzultzaile eta Zuzentzaile Elkartearen idazkari nagusi izateari utzi zion Josu Zabaletak eta Lurdes Auzmendi ataundarra aukeratu zuen batzarrak, baina honek ez du onartu.

□Beasaingo Alkartasuna Lizeoak Kultur Astea antolatu ohi du aurreko urteetan gonbidatu ospetsuak ekarritik euskara bultzatzearen. Joandako martxoan, norantza aldatu egin du aste horrek, Luis M. Barandiaran zuzendariak Euskadi Irratian esan zuenez: kanpotik ez da ia ezertxo ere ekarri, bertan antolatu dira antolatu beharrekoak, ikasle batzuk besteei (eta gurasoei) ekintza bitxiak eskeini dizkiete. Arrakasta izan dute ospakizunek, aidanez.

□Legorretan Saloiko Dantza-ikastaro trinko bat antolatu du Udaleko Kultur Batzordeak. Gehienez ere 24 ikaslek (12 bikote) parte hartuko dute, larunbata eta igandez.

□Jakintzaren 25. urtebetetzea dela eta maiatzak 2tik 9ra ospakizun egitarau trinko bat antolatu da: hitzaldiak, irteera ekologiko, bideo zinemaldiak, e.a. Ikasle ohiekin harremanetan jarri dira Ikastolakoak eta dituzten argazkiak eskatu dizkigute erakusketan ipintzeko. Dantzari Txiki eguna Ordizian izango da halaber, 2an.

□Nisa Goiburu margolari ordiziarra Tolosan bizi da eta bertako "Galtzaundi" aldizkariak elkarriketa luze bat egin berri dio. Nisak "Kilometroak 80"ko logotipoa egin zuen eta Japoniara ere iritsia da bere artelanekin.

Foto-zahar

Ia 16 urte pasa dira Kilometroak 1. aldiz egin zenetik. 77ko urriak 16ko ekitaldi hura Beasaingo Alkartasuna Lizeoko Batzordeak antolatu zuen gaur egungo lizeoa eraikitzeko. Ideia, Jexux Mari Erguinek ekarri zuen Estatu Batuetatik. Berarekin batera, Joxe Martin Ibarbia eta Batzorde osoa saiatu zen antolatzen.

Euskal Herriko agintari demokratikorik ez zegoelako, J.A. Zaldúa Ikastolen Federazioko Lehendakariak ebaki zuen zinta goizeko 9etan. 15.000 pertsona inguru ibili ziren 6 km. inguruko zirkuituan eta dirutan 15 milioi inguru (gordina) bildu zela uste dut. Garai hartan guztion lehia ahalik eta kilometrorik gehien egitea izan zen prezioa merke jarrita. 40 eta 45 km. egindakorik ere bat baino gehiago izan zen.

Horri esker estrinatu zen egungo Alkartasuna Lizeo berria 30 ikasgela eta laborategiekin. Eskolaurretik, OHO eta UBIraino, herri guztian sakanaturik, guztira 1.200 bat ikasle dira Lizeoaren ardurapean.

Andoni Sarriegi

HIDALGO

BITXIDENDA • ERLOJUDENDA

LEGAZPI, 4
Tfnoa: 88 04 06

ORDIZIA

MUJIK A AUTOAK S.M

JABIER Mujika Txapartegi

tailer eta zerbitzu-burua

N-1 Errep. Nagusia., 419.Km

Tfna: 88 74 00 / 88 74 04

Fax: 88 79 52 BEASAIN

GOIERRIKO MENDIZALE ELKARTE SORTUBERRIAREN EKITALDIAK

“Pausogaizto”: eskalada, “eskaparak”, eta abar

Mendia gustoko duen lagun talde batena izan zen “Pausogaizto Goierriko Mendizaleak” elkarte sortzearen ideia.

Ekintza interesgarriarik antolatzen zituen elkarterik ezagutzen ez zutenez, beraiek bat eraikitzea erabaki zuten.

Pausogaiztoko zuzendaria Erramun Irastorza dugu, bera izango da Elkartearen istorio eta proiektuak kontatuko dizkiguna.

GOIERRITARRA.- Nola jaio zen Elkartea sortzeko ideia?

ERRAMUN.- Lehen elkarte mendizale baten kide baginen ere, federatu txartela eduki ahal izateko zen baka-
rrik, ez zuen gure gustoko ekintzarik antolatzen. Gu ekintza bitxi eta interesgarriak egiteko asmoarekin sortu gara, eta zergatik ez, baita independentzi gehiago edukitzeko ere. Edozein subentzio eskatzeko izugarritzko trami-
teak egin behar dira: lehenbizi taldeak elkartearen zuzendariari egin behar dio eskeintza, gero honek Diputazioari eta alderantziz. Era honetan geure kixa egin genezake lana eta geuk nahi ditugun gauzak antolatuz.

G.- Zein motatako ekintzak antolatu dituzue?

E.- Kirol desberdinetako ekintza ugari antolatu ditugu. Hauetariko batzuk aipatuko dizkizuet. Eskalada mailan esate baterako, Txindokiko arista nahi dugu eskalatu. Eskaladarekin lehen harreman bat izango litzateke leku oso politean, bai paisaia eta baita haritzaren aldetik ere, bi aldeetara malkarrak baitaude. Edozein pertsonak egin dezakeen gauza da hau.

Aizkorriko kanaletan elur gogor edo izotzetan eskalatu genuen. Izotzeko eskalada dela esan dezakegu, behin 60-70 gradu inklinazioa dagoenean. Kasu honetan 45-50 gradu inklinazioa besterik ez dagoenez, mundu guztiak

egin dezakeen ekintza da hau ere. Eskalada ikastaro bat ere antolatu nahi dugu, baina lehenbizi txapelketa bat egiteko asmoarekin gabiltza. Boulder g (beheti-gora beharrean, zeharretaka eskalatzea) txapelketa herrikoi bat eskaladarengan interesa piztu dadin eta era berean lehen harreman bat izateko aukera izan dezaten. Ikastarora apuntatzen den jendearen mailaren arabera, eskaladaren hastapenak eta behar bada hobekuntzak ere irakatsiko genituzke.

Mountain bike-n ere irteera bat egingo dugu. Ordiziatik Eneriora joango gara, gero bertako errefuxioan lo egin eta behar bada hurrengo egunean inguruetan dagoen koba polit bat ikustera

joango gara. Ataungo kobak ikusteko nahia ere badugu. Gure ekintza guztiak dibertigarriak eta errazak bihurtzen saiatu gara, edozein pertsonak egiteko modukoak. Gure asmoa gauza bereziak antolatzea da, entzueraz ezagunak eta ikusgarriak diren ekintzak probatzea. Puenting-aren kasuan adibidez, jende askok izan du guri esker salto egiteko aukera.

G.- Zer egin behar da Pausogaizto Elkartearen kide izateko?

E.- Hasteko, garbi utzi nahi dudana da, guk ez dugula inor federatuko Elkartearen kide egiten ez bada. Federatu txartela besterik lortu nahi ez duten pertsonak, errazago eta baita merkeago

TOKI-ALAI JATETXEA

Bataio-jaunartze bazkariak, afariak,...

Tfnoa: 88 89 53 ARAMA

Jatetxea

Gudarien Etorbidea - Tel. 8839 60
20240 ORDIZIA (Gipuzkoa)

ere izango dute beste edozein elkarte-tan. Bestalde, guk ez dugu lokalik, ez eta beharrik ere. Gure asmo bakarra ekintza interesgarriak antolatzea da eta horretarako ez dugu inongo lokalaren beharrik. Hau dela eta beste elkarteak lau edo bost mila pezeta kobratzen du-ten bitartean, gure kuota mila pezeta-koa besterik ez da.

Ekintza guztiak ez dira bakarrik ki-deentzako izango, elkartearen kanpoko jendeak ere parte hartzeko aukera izan-

"Ekintza bitxi eta interes- garriak egiteko asmoarekin sortu da gurea"

go du sarritan. Noski, beti ere kideen-
tzako izango dira abantaila guztiak.

Beraz, mendia maite dugunok ba-
dugu orain irteera polit eta interesga-
rriak egiteko aukera ederra. Informa-
zio gehiago lortu nahi duzuenok deitu
Erramuni, 160160 telefonora. Kide
egin nahi zareten guztiok, berriz,
lñakiri: 883174.

Amaia Balerdi

Bi lerrotan

□Ordiziako "Boxing Ciclo-Club"-eko gazte mailako taldea aurkeztu zen martxo haseran. Xanti Osoro eta G. Eskisabelen aginduetan, Eriko Aran-buru, Antxon Garcia, Jose Inazio Gar-mendia, Joseba Gorostiza, Unai Sara-sa, lñaki Sarasola, Agustin Ulanga, Mikel Arzelus, Jose Manuel Arias, Ar-kaitz Arzelus, Jose Luis Diez, Joseba Izagirre eta Iker Legorburu txirrindu-lariak arituko dira aurtengo denboral-dian.

□Martxoak 6an bukatu zen Legorre-tako Bilkoin elkarteak antolatzen duen herriko kuadrilen arteko futbol txapel-
ketaren lehen fasea. Zortzi talde ari dira orain bigarren fasea jolasten: Balda-rrak B, Txitxizotz, Jan da Lo A, Zurrut Olaso, Izkimili I eta II, Kabi eta Hon-tzak.

Mikel Lasa

Beste zortzi bat euskaldunekin
deiturik legorretarra
Madril aldean dantzan dabilen
Errealeko izarra.
Futbol arloan hau ez delako
batere pauso kaxkarra
zorionen deiadarra
entzun zak goierritarra! (bis)
Baina halere beste aldetik
ez ote duk zoritxarra
hirea ez den estatu baten
alde jokatu beharra! (bis)

AITOR SARRIEGI

□"Jatorra"-ko korrikalari herrikoiek Zumaiako IX Cross-ean parte hartu zuten. Emakumeetan Ana Isabel Sastre bostgarren izan zen, gizonezkoetan be-rriz, Paskual Sastre izan zen irabazle.

□Beasaingo institutoko irakasle den Itziar Ferranek brontzezko domina lor-tu zuen, 60 metro hesietan, Anoetan ospatu ziren Espainiako atletismo txapelketan. Bere 8.52ko denbora Gipuz-koako errekor berria da.

□Martxoaren 9an abiatu zen Marron Ataundik Nepaleko hiriburua den Ka-thmandura, gauzak prestatzera joan zen hain zuzen ere. Everestetik bere burua hegan botatzea uste den adinako txorakeria ez dela aitortu zion euskadi irratuari. Arriskuak neurtzea da kontua, haizea, eguraldia, lainoak eta faktoreak estudiatzekotan da. 4 kilo pisatzen di-tuen parapentearekin, bera da 2.a mun-duan Everestetik hega egiten saiatuko dena baina, gutxi izango dira goraino igo direnak eta gutxiago parapenteza-leak.

IRAUT KIROAK

Elosgi, 13 • Tfnoa: 16 10 16
20210 LAZKAO

**Kirol jantzieta
espezialistak**

Domingo Unanue Enparantza 5
Telf.: 88 85 18

20240 ORDIZIA (Gipuzkoa)

BEROGAS

SUKALDEKO ALTZARIAK-ELEKTROGAILUAK

P.San Francisco, 10 - TOLOSA
Tfnoa: 65 33 07 - 73

Sagardotegia

aulia

Aulia-enea
Teléfono: 80 60 66

LEGORRETA (Guipúzcoa)

Ba al zenekien...?

Gabiriako berri

⇒ Mendeko lehen laurdenean sorturiko "Argia" aldizkariak seitik gora harpidedun zituela Gabirian 1921. urtean?
⇒ Izan diren maistra guztiak (maisu asko ez ezik) erdaldunak izan direla?
⇒ Orduko apaizak eta Pasiotarren komentuko praileak euskararen alde azaldu zirela, hizkuntza hau beren ekintzetan erabiliz? Kristau Ikasbidea azaltzeko garaian, Luistarren edota parrokiako oharrek egiteko orduan, oraindik ere Elizako atean Errepublikaren garaian Mateo Muxika Gotzai Jaunak euskara hutsez idatzitako debekua azaltzen omen da, **Gabino Muruak** dioenez.

Ataungo berri

⇒ Ataungo domoaren izenarekin ezagutzen den Aitzarte "Leku Babestu" izendatu nahi duela Gipuzkoako Aldundiak? Batez ere bertako ardiak, pagadiak, e.a. zaintzearen. Honez gain, bertan bizi den putre-saila, eta baita arrautzak jartzen dituen sai zuria eta aztole ibiltaria babesteagatik ere.
⇒ Duela 20.000ren bat urteko hartzak aurkitu zituela Jexux Elosegitolosarrak 1946. urtean Troskaetan? Ondorioz, Llopis Llado kataluniarrak zenbait hitzaldi eman zuen garai hartan Ataunen. Bi hartzok Donostiako San Telmo museoan daude. Harrez gero, eta barrenean dagoen lakutxoagatik bixitari asko hurbiltzen da. Km. bateko luzeera dauka.
⇒ Troskaetakoaz gain gehien ezagutzen den kobazuloa Sastarrikoa dela? Sastarri mendiko pagadian aurkitzen da, gailurretik ez oso urruti. Troskarri gehienak hondatuta baditu ere, bertako putzu ederrak oraindik jende asko era-

kartzen du. Jakina denez, bestalde, Ataun leku mitologikoez josita dago.

⇒ 1970ean Usategietako koban erro-matar garaiko 8 txanpon edo denario aurkitu zituztela? Kristo aurretiko 105-82koak. 1924ean Otadizelaian beste txanpon bat aurkitu zuten (Gordiano II- k.a. 237). 1925. urtean, berriz, hiru harginek Jentilbaratzako Eratzuna topatu zuten. Azken hau ere Donostiako San Telmon aurki daiteke.

⇒ Santiagobideko sahiespidean dagoela herri hau eta azkeneko erromesak

1964. urte aldean iritsi zirela Atauna? Italiarrak ziren gehienbat eta gaua Ataunen egin zuten. Ia oraintsu arte, egin izan da Santiagosua eta aureskua. Gaur egun, oraindik ere, lizar-adarrak jartzen zaizkio Santiagori Ospitale etxean.

⇒ Lareoko urtegia, 1989.ean inauguratu zena, elementu naturalen bidez 1. aldiz egiten den urtegia zenik? Hona bere neurriak: 20 Ha. eta 2,35 Hm. kubiko. Urtegiaren barruko instalakuntzak edozeinek ikus ditzake, aurrez hala adierazi ezker.

⇒ Maomendiko Pagoa "Zuhaitz Bitxi"

edo izendatu zuela 88.ean Eusko Jaur-laritzak? Bere altuera, liraintasun eta edertasunagatik izan zen hori. 31 m. luzeran eta 3 m. inguruko gerria du. Maomendiko txabolatik bertan, Urkilagako gurutzetik 5 km-tara dago.

* (**Jexux Aizpurua, Joan Manuel Barandiaran eta Jexux Etxeberriaren datuak**)

Zegamako berri

⇒ Duela urte batzuk, elizara joaten zen jende multzo batengan garbi nabaritzen zela erdararenganako mai-tasuna? Hau zen beraien arrazoiketa: denok erdaraz ulertzen badugu, zergatik egin behar da euskaraz elizan erdaldunak joaten direnean? Horrela pentsatzen zuten batzuk erdaldunak ziren, baina bazeuden eus-kaldunak ere tartean.

⇒ Bitxikeriokin bukatzeko xelebrekeria. Urte asko ez dira oraindik Zegaman ehun langilek gorako fabrika bat itxi zela, papelera hain zuzen. Pape-lera honetako nagusiak kanpo-tarrak ziren eta ez zioten euskarari estimazio handirik ematen.

Nagusi haietako bat, behin, aspalditxo, herriko plazan gelditu omen zen bertan jende multzo handia ikusi zuelako. Bertsolariak ari ziren nonbait kanta-tzen, herriko festak baitziren. Ea bi gizon haiek zer egiten zuten han Udaletxeko balkoira igota galdetu omen zien nagusi honek norbaitzuei. Inprobisatzen ari zirela bi gizon haiek erantzun zioten. Eta gizontxo hark ezetz esaten omen zuen, hori ezinezkoa zela. Eta besteek baietz. Zeharo haserreturik aldegin omen zuen handik azkenean, **Joxean Ormazabalek** dioenaren arauera.

ELOSEGI-ARACO
Ardotegiak

OLABERRIA-LAGUARDIA

URBITARTE SAGARDOTEGIA

- Kostilla eta txuleketan espezialdua
- Enkarguak

Tfnoa: 88 83 31

ERGOIENA AUZOA. Tfnoa: 88 27 19 • ATAUN

GOIERRIKO KULTUR ELKARTEEI ERREPASOA (I)

Beasaingo "Arrano" K.E.

Arrano Kultur Elkartearen sorreraren arrazoia Beasainen euskara eta euskal kultura zuzpertzua izan zen. Orain dela 10 bat urte sortu zen ezker abertzalearen inguruan zebilen jende-multzoaren artean. Pello Urretabizkaia (kultur arduradunak) eta Joxe Ramon Iraola "Txurdo" (txokoarenak) ematen dizkigute beronen agerpideak.

Euskal Kulturaren esparruan ahalik eta arlo desberdinenak lantzen hasi zen Arrano. Hauetxek ditugu, gutxi gorabehera sailkatuz: Musika, Bertsolaritza, Naturarekin loturikoak, Antzerkia eta Bestelakoak.

Urtean zehar hamaika ekitaldi antolatzen dituzte, euskal musikari desberdin eta puntakoak ekarri dituzte, baina herrian bereziki landu duten musika-mota trikitixa izan da, hasiera bertik bultzada berezia merezi zuela ikusten baitzuten. Horrela antolatu ohi da bertako Trikitilari Eguna. Emaitzak begi-bistan, Kepa eta Arantxa Iparragirre bikote txapelduna, adibidez.

Bertsolaritza mota desberdinetan ere iharduten dira: jaialdiak antolatu, San Martin eguneko koplakantari irteerak Beasainen zehar eta bertso idatzien arloaren jorraketa: hiru dira orain arte antolaturiko bertso-paperekin lehiaketak.

Naturarekin loturiko eginkizunak bi dira: Senda-landarak eta Perretxikoak. "Elkarte honetako bazkide askok zuten zaletasuna ikusirik, bi arloko lantzea komenigarri ikusi genuen. Horrela

hasi ginen bere garaian aditu zenbaitekin elkarlanean; urteen poderioz, dokumentazioa prestatzea lortu dugu eta urtean behin, udaberrian senda-landareena eta udazkenean perretxikoena, erakusketa sendoak prestatzen saiatzen gara".

Guzti horiez gain, Beasaingo jaietan Arrano K.E.-ren presentzia oso garrantzitsua da: Murumendiko Mari pertsonaia ahazturik zegoela eta berre-

zagutza ematea erabaki eta asmatu zuten San Joan bezperako suaren inguruan antzerki berezi xamar bat antolatuz. Ostadar eta Aurtzaka dantzataldeen partaidetza aipatzen digute. Azkeneko hiru urteotan Mari jaisten da Murutik herriko jaiei hasiera on bat ematera gonbidatuz herritarrei. "Orain artean oso arrakastatsua izan da, herri gehiena plazan biltzen baita Mariren zain".

Kaleko ekitaldiak, beraz, gehienak. Izan ere, "Toki itxietan antolatzen diren jardunaldietara gero eta jende gutxiago joaten da eta jendearengana heltzeko era bakarra kalera aterata

lortzen da", dio Urretabizkaia. Bestalde, azken urteotan Baserritarren Eguna antolatzen ere saiatu dira, "baretik, herri honetako baserritarrek ez dutela urtean zehar beraientzako egun aproposik Beasainmendiko Jaiak kenduta, eta, bestetik, Loinatz Jaietako asteartean (Loinatz 3.ean) giroa asko galtzen ari zela ikusten genuelako". Egun horretan urteko azoka berezia ospatzen da eta bertan sari batzuk banatzen dira.

Kultur Elkartea beasaindar honek parte hartzen du beste zenbait ekintzetan, gastronomia lehiaketak direla, e.a. Baina pausu garrantzitsua azkeneko urte honetan eman du, egoitza Kale Nagusira aldatzean. "Buru hauste ugari eman dituen arren, beharrezkoa ikusten genuen bai tokiaren egokitasunarengatik eta baita lehengo Arrano txikia geratzen ari zelako, gure lanak aurrera eramateko orduan". Esan beharrik ere ez dago (dagoe-

neko goierritar askok eta askok ezagutuko baitute), azkeneko dotore gelditu dira Arranoren bai taberna eta bai txokoa.

Bukatzeko, Beasaingo gainontzeko kultur elkarteekin harreman handiagoa mesedegarria zatekeela gaineratu dute. "Euskal kulturaren inguruan lanean gabiltzan artean lotura handiagoa izan beharko genuke, hobeto bideratuko genukeelako". Udalarekin urtero sinatzen duten hitzarmena sinatu dute aurten ere. Diru arazorik ez, beraz.

M.A:

Argazkian: Arranoko Pello Urretabizkaia

Unanue

— GOZOGINTZA —

-Nagusia, 17 ☎ 88 15 51
-Santamaria, 10 ☎ 88 11 49
-J.M. Barandiaran, 9 ☎ 88 88 36
-Obradorea: Filipinas, z/g ☎ 8812 65

ORDIZIA

Kawasaki YAMAHA

SUZUKI HONDA

ZUREMOTO, C.B.

Poligono Hiribarren, Atze 1
20210 LAZKAO (Gipuzkoa)

Teléf. (943) 88 39 03

Idiazabalgo "Zirika" Irratia

Zirika Irratiaren hasera herri-eskolako irakasleei zor zaiela esan liteke. Hauek, ikasleen zentzuak desarrolatzeko guztiz aproposa ikusi zuten herri mailako irrati txiki bat. Asmo hori buruan zutela zuzendu ziren Udaletxera. Kultur Batzordearen bidez herriko jendeari deia egin zitzaion, komunikabide xume honetan parte hartzeko aukera emanaz. Berehala bildu zen taldetxo bat eta, batzar bat batzuketan egin ondoren, abenduko lehen egunetan eman zioten hasera irratsaioei. Udalaren babespean, dagoeneko beteak ditu 3 urte Zirikak.

Udalak ordaindu zituen irratiaren erakuntza eta tresna guztiak. Honetaz gain, disko eta beharrezko diren beste zenbait gauzetarako laguntza ematen jarraitzen du. Udala ez da ordea irratiaren diru-iturri bakarra: herriko taberna, denda eta elkarteak laguntza ere jaso izan du, esker gisa propaganda eginez hauei. Beraiek duten diru kopuru bati etekina ateratzearren, Zirikaren irudia inprimaturik duten kamixetak ere atera dituzte.

Egiturari dagokionez, irratiak presetaketa berdintsua eraman duela beti, nahiz eta aldaketa batzuetan diren. Irratsaioa larunbat goizetan izaten da eta, asmoa 2 orduko iraupena ematea bada ere, beti luzatzen da 3tara. Urratsak ematen hasitako guztiak ez iraun arren, izan dira "fitxaje" berriak. 8 bat lagun aritzen dira hizlari lanetan, 15

urteetatik 31 artekoak; asteen bi aldiz biltzen dira gaiak aukeratu eta aztertzeko; asteroko saioa gai nagusi baten inguruan lantzen da eta honi lagunduz beste zenbait atal finko: berriak, kultura, txapelketa, eskeinitako diskoak... Umore eta kutsu alaiak beti ere, nola ez; leku garrantzitsua dute irratsaioaren barnean zenbait txiste eta kontakizunek, entzuleen barre-algarak sortarazten dituztelarik.

Haseratik bertatik eginiko ahalegin guztiek fruitu pranko eman dute, irra-

lanaren kalitatea eta dirulaguntzak hobetzea lirateke. *"Aste barruan lan egitea ere ez litzateke ideia makala izango, baina oraingo hori ez dago gure esku: larunbaterokoa prestatzeak geure denboraren zati dextentekoa eramaten badu, asteen zeharkoak oraindik gehiago eramango liguke, horrek aldaketa sakona ekarriko liguke. Geure ustez, hau gertatzeko irratiaren mugak zabaldu beharko lirateke herritik kanpo"*. Hobbya izatetik profesionaltzera jauzi handia dago eta "zirikatzaile"on ikuspegiak utopiatzat jotzen du hori.

Ilusio eta ametsak bete gabe izan arren, ez da gutxi orain arte lortu dutena: 3 urtetan 3 sari lortu ditu Zirika Irratiak "Emakunde"k antolaturiko lehiaketetan, emakumeari buruzko irratsaio batzuei esker. *"Eta, noski, ez dago batere gaizki herri mailako irrati bat izateko. Gu oso gustora gaude sari hauekin, diru kopuru bat suposatzen du alde batetik; kanpora be-*

gira, gure irratiak izen bat hartzea esan nahi du bestetik".

Idiazabalgo Irratia zabalik dago nahi duen guztientzat. Ideia berrien ekarpena eskertzen dute eta hortik aparte notizi, bitxikeriarik-edo baduzu, beraiengana jo dezakezu. 801099 telefonon aurkitu ditzazkezu, "Izalgo zirikatzatzaileak".

Estitxu Imaz

tsaioen oreka aurkitzeko orduan: gaur, taldeko bakoitzak (edota batzutan binaka) arlo finko bat lantzen du. Haseran, tekniko-lanetan bat bakarra aritzen zen eta, noski, horrek bere mugak zekartzan; egun, kideetatik gehienek dakite mahaiko lana betetzen.

Zerain, Segura, Olaberri, Beasain eta Lazkaotik entzun baliteke ere, idiazabaldarrek entzuten dutela Zirika. Beren helburuak, ahalik eta jende gehienak entzutea, egileak ondo pasatzea,

Urkiola
Errelegia

NAGUSIA,7 • Tfnoa: 88 03 19 • 20200 BEASAIN

* **Karta Zerbitzua**
* **Lan menuak**

**RUBIORENA
JATETXEA**

Zaldizurreta, 7 Telf.: 88 57 60
20200 B E A S A I N

Ataungo "Oargi-Troskaeta"

Kultur Elkartea hau frankismo garaian sortu zen, 72. aldera, ziren Oargi-ak bezalatsu. *"Hase-ra hartan Ataungo zenbait gazte bildu ziren kultur ekintzak burutzeko. Pentsatzen dut biltoki bat beharko zutela, ekitaldiak, mendi ibilaldiak, kultur asteak antolatu eta euskal kulturari bultzadaxo bat emateko"*, dio gaurko Oargi-Troskaetako lehendakari eta "Nondik" aldizkariaren partaidea ere baden Xabier Barandiaranek.

Ordutik hona jende aldetik aldaketa asko egon dira bertan, belaunaldi berriak sartzen eta ateratzen joan dira eta *"nik uste beti bezala kultur ekintza batzuk eginez jarraitu da, batzutan gehixeago, bestetutan gutxiago, segun eta zein garaian bizi izan garen"*. Ez baitira berdinak izan 70. ak edota 90. ak, giro aldaketa asko eman da (baita gizartean ere) 80. etan. Iraun, irauten du, ordea: *"Inoiz baino gehiago, irauten gaude, egun"*, argitzen digu Xabierrek.

Oargik 52 bazkide ditu oraintxe eta Kultura eta Kirolaren komixioak badi-tu gutxienez. Oargik beti eman du aukera koadrilak osatzeko belaunaldika eta, Elkartera gaztetxo izanik sartuz, beste adin batzutako pertsonekin elkartzeko puntu amankomun horretan. Horrela bildu izan dira belaunaldi oso desberdinetako jendea. Helburu berdinekin jarraitzen dute, *"Atauni bizi apurtxo bat emanez, aparteko preten-siorik gabe, geure limitazioez oso kontziente izanik"*.

"Ataunen ez da gelditzen egin gabeko ekintzarik diru arazoengatik."

Elkarteak gauzatzen dituen ekintzak herri guztira zuzentzen dira. Kultur arloan, helburua da herriko dinamikan parte hartzea eta hori "Nondik" aldizkariarekin ere lortu nahi dute, herriko informazioa ematea eta herrigintzan sor daitezkeen eztabaiden puntu komuna aurkitzea. Atauni ematea, izan ere "jeitsita" baitago herria. *"Nik uste dut militantziaren zera hori indartu egin behar dela, positiboa delako"*, dio.

"Nondik" 28. zenbakian doa, baina

ez da gaurko bazkideek sortua, 73. ean edo sortua baizik, herri aldizkari aurrenekoetakoa baita. Elkartea barrurako boletín gisa jaioak, oso desberdin antolaturik eta sailkaturik hazi da herri osorako. 80. etako "Guda zibila Ataunen" izenburuarekin kaleraturiko ale berezia izugarritzko esperientzia izan zuten: *"Elkarrizketak egin genitien eta interesgarrienetakoa eta arrakasta handiena izan ziana izan huen, zeren jendeak oso gustora irakurri zian"*, dio Barandiaranek, urrutik ikusten duen arren. Monografiko hura eta beste zenbaki bat izan ziren formato zaharrean eginiko azkenekotakoak (fotokopiak grapatuz).

Hortik aurrera hasi zen jende berria sartzen "Nondik"en eta K.E.-an. Oso aspalditik dabilena, berriz, eta hor segitu duena Iñaki Eskisabel dute. *"Iñakirengan lanetik eta ejenplu ematetik asko ikasi dugu"*. Orain elkartetik desbinkulaturiko jende bat ere izan da eta baita Aitor Auzmendi, Josu Eskisabel zena, oraingo Koldo Aldabe... Hasera batean saldu egiten ziren aleak eta gerora erabaki da, biltzen zen diruagatik, nahiago zela etxe guztietara debalde partitzea. Ez daki oso ondo nolako harrera duen, baina *"ondo erabilitako diru publikoa dela"* deritzo.

Joxe Migel Barandiaranen 100. urteurrenekoan, jaioterrian batzorde bat sortu zen omenaldi bat hari egiteko. Besteak beste, "Nondik"ek zenbaki berezi bat argitaratu zuen, Joxe Migelen figura gai zutela, jende ospetsuak ko-

laboratu zuelarik. Ale hura izan zen Euskal Herri osoko jendeak irakurri ahal izan zuen "Nondik"en ale bakarra: 5.000 banatu eta salmentan jarri ziren.

Aldizkari inportante hau egiteaz gain, kultur asteak ere antolatzen dira Ataungo herrian irailean, azkenekoa abenduan burutu bazen ere. Tarteka hitzaldi eta zinema zikloak, mendi ibilerak, e.a. ere ospatzen dira Astesantuz. Nahiz herri hori txikia izan, kultur aste ahalik eta jende gehingoarentzat, ahal den txukunenak prestatzen saiatzen dira: pisu espezifikodun pertsonaiak Atauneratzen dituzte. Oargiz gain badi-ra zenbait kultur eta bestelako elkarte herrian; azken kultur astea "Artadi"rekin bat egin zuten (garrantzizko datu bezala eman digu hori troskaetarrak).

Gainontzean, Kirol komisioa dago Oargin, herrirako futbol txapelketa garrantzitsua antolatzen duena. *"Egon dira hor urte batzuk oso intentsuak bizi ditugunak. Baina kultur elkarte bat jendearen eta gogoen arabera mogitzen da. Uste dut orain minimoetan gaudela: ihardunaldiak, futbol txapelketa antolatu, aldizkari-aleren bat argitaratu, ezer gutxi gehiago egiten dugu oraintxe. 'Bien escaso' da dirua kulturari; halere, dirua ez da prolema Ataunen, bertan ez da gelditzen ekintza egin gabekorik diru arazoengatik, egiten ez bada, guk geuk egiten ez dugulako, biltzen ez garelako, edo alperturik gaudelako, izango da"*.

Joxe Migel Barandiarani eginiko omenaldia, Xabierren iritzia pertsonala, positibotzat dauka, distantziatik ikusita zerbait hobea edo arrakastatsua izan bazitekeen ere, *"errekuero ona zeukat, nahiz 'saltsak' egon ziren; ekintza pilo bat izan hituen, era xumean, dimentsio txiki batean baina"*. Euskal Herriak eginikoa ez baino Ataungo herriak gure Gidariari eginiko omenaldia izan zela diosku, herri horretan azken urteotan egin den gauza interesgarrienetakoa bat.

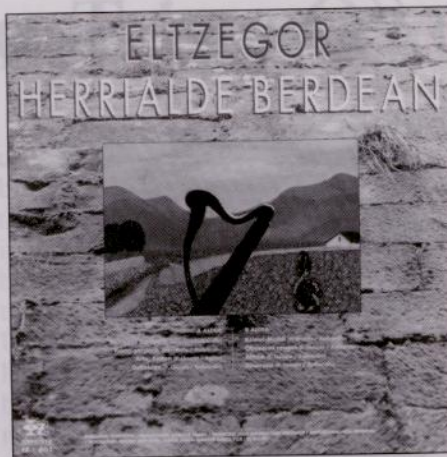
Nolabait izendatzekotan, herri ekintza xumea eta jatorra izango litza-teke Oargi-Troskaetakoena. Begira nondik nora Ataunen. Jarrai beza.

Jon Arano
Rosa Amundarain

“Herrialde Berdean”, Eltzegor, IZ disketxea.

Iazko urtearen bukaeran aurkeztu zuen “Eltzegor” taldeak “Herrialde Berdea” diska berria. Azken urte hauetan Euskal Herriko hainbat lekutan eskaini dituen kanta berriz osatutako lana da, eta diska, kasete eta KD formatoetan kaleratu du IZ- k.

Frankismoaren garaietan izen berberarekin argitaratutako ipuin koloretu batetik hartu dute izenburua, izen bera du lehen kantak ere. Diskoan eta kasetan 8 kanta azaltzen dira: lehena aipaturikoa, bigarrena “Prima Gaiztoak”, “Arte Antton”, Antton Ibarguren altzagar abokatu ezagunaren oroimnari lotua, “Geltokian”, “Kristoff-

Maddi”, “Oboearen Muga”, “Aitona” eta “Itsuarena”, “Egunkaria”ren sorrera kontatzen duen parabola. Konpaktak 9. kanta bat ere badu, AEK-ri eskeinia: “Goizeskolak” abestia.

Eltzegorren obra osoan legez disko honetan ere abotsek dute nagusitasuna, horien mende ipintzen dira gainerako moldakuntzak. Pianoa, kitarra eta baxua dira moldakuntzen muina eta horiek osatzera datoz oboe, gaita-xirula, txeloa eta sinteak. Kanta bilduma bat damaigu taldeak, kanten tonuan bezala hitzetan koherentzia oso bat atxikiz. Entzulearen sentsibilitatearentzako erronka bat dira kantuok, ez da errazkeriarik musikan ezta kontzesiorik hitzetan.

Eltzegorreko eta IZko Fernando Unsain goierritar musikariari elkarritzeta bat egin beharko zeniteke GOIERRITARRAKoik. Zeresana izango du hark!

Martin Txilibitu

Bertsoak

“Lazkao-Txiki”ren bi opari

Koman dagoela Joxe Migel Iztueta eta guri zer okurrituko “Lazkao-Txiki”-rekin gogora zaitezten? Bere bi bertso aldatzea hona. Bata “Zure baserriko leihotik begiratuta lorez beteta

dagoen sagastiari” gaia emanda, eta bestea, berriz, “Ispiluari”. Doinua: “Komeni zaigun ixtoria bat”. Zortziko haundian biak.

Gure etxetik aurrera dago
sagardi berri-berria,
pozaren pozez hartu ezazu
nere ongi etorria,
zein alaigarri zu ikusita
dagoen Udaberria,
gure herriko frutu emale
sagasti maitagarria!

Lore txuritan jantzita zaude
gaur hain apain zaudena
zure gainean txoriak ere
dabilkiten zoramena,
inoiz bat edo bi igartutzean
nik hartutzen dedan pena,
zure igaliz egiten bait da
edaririkan onena.

Sagasti on bat lore berritan
ikusten danean txukun,
pentsatuz det zenbat poztu ta
zenbat txoratutzen gaitun,
aspaldi hontan asko igertu
eta surtara dira jun,
nik eskatzen det lenan ordaina
berriz aldatu ditzagun.

* * *

Oso ispilu eder polit bat
didate aurrera ekarri,
eman duenak jakingo zuen
mutilzar zar honen berri,
gazte dan arte hau izaten da
gazte guztien pozgarri,
zartutakoan ez da be(g)irutzen
gastetan hain bezin sarri.

Aizak nik hiri bota behar dit
bertso koxkor bat edo bi,
bebingoan jarri geranez gero
biok aurpegiz-aurpegi,
neri begira hortik daduzkat
alperrikako bi begi,
hik ez nauk noski ni ikusiko,
baina nik ikusten haut hi.

Neri begira jarrita, motel,
zertako hago honela,
ta pentsatzen dit aspalditxotik
ezagutuzten hautela,
mutilzarraren moko horrekin
ez dek ematen motela,
azal zimurtzen ari haiz, motel,
Lazkao-Txiki bezela.

JAKINTZA IKASTOLA

Kalitatezko Euskal Eskola

Altamira auzoa. 160540 tfnoa.

Garagartza 4. 881213 tfnoa.

ONDO PENTSATUTAKO PAUSOAK EMANA GABIRIAR BERTSOLARIA

Igartzabal: "Bertsoa datorrenean harrapatzen ezpaduzu, akabo!"

Sari mordoska bat bereganatuak ditu Euxebio Igartzabal bertsolari ezagunak, 1. saioa Beasainen egin zuenetik. 70etan

plazarik plaza "modako" bertsolari bezala ibiltzera iritsi zen. Goierriko Bertso Eskolaren eragile izan da gerora.

Hasi Zumarragako Galeperra Saria irabaziz, Idiazabalgo Zepai Saria, Añorgako Orixe Saria eta Radio San Sebastianek antolatzen zuen lehiaketa, "bertsorik onenari" zegokiona-eta, besteak beste eskuratu zituen. Beste zenbait saioetan ere gailendu zen. Orain, bere burua ez du sekula puntako bertsolari bezala ikusi, "orain beste batzuk daude modan eta norbera gutxiago ibili arren, zuk egin nahi zenukeena hobeto egiten dutela ikusten baduzu, pozteko motiboa besterik ez da".

--Nola ikusten duzu Ordiziako Bertso Eskola?

--Ez da herri askotan antolatzen den bertso eskola arrunt bat, nere ustez bertsolari izateko gaitasunik gehiena duenaren bila dabil Eskola hau; herri askotan antolatzen diren bertso eskolek, ikasleek bertsoa ezagutzeko eta hizkuntzarekin jolas egiteko aukera eskaintzen dute soilik. Hoietatik bakarren bat atera daiteke noizbehinka bertsolari, baina Ordiziakoa horien bila dabil bereziki.

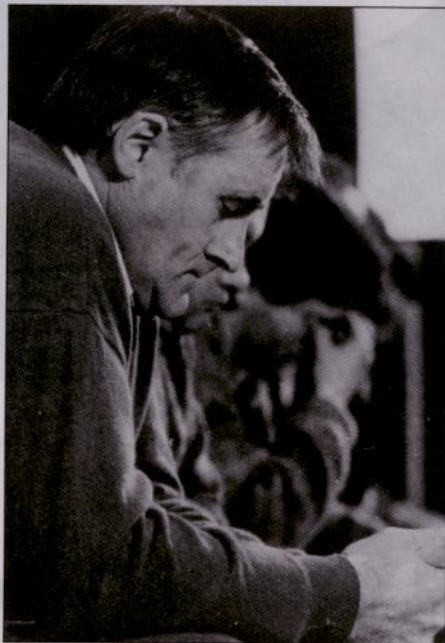
--Zer da funtsezkoena bertso eskola batetan?

--Dudarik gabe: giro ona sortzea. Gustora sentitu behar du ikasleak bertso munduan eta hori lortuz gero beste dena asko errazten da. Noski, oso garrantzizkoak dira gaitasuna, lan metodoa, irakaslearen trebetasuna, e.a., baino girorik ezean...

--Uste al zenuen ezerezetik hasi eta emandako pausoak emanda honaino iristerik?

--Nik beti sinistu dut bertsolari eskola jarri ezkerro zaletasuna zutenak han bilduko zirela eta beraz normala iruditzen zait emaitza. Lorpenik handienak bi hauek direla esango nuke: gaitasuna duen guztia han biltzea; bestalde, lehengo bertsolari askoren arteko uste edo joera oker bat haustea, izan ere, bakoitza bere armak sekretuan gorde-

tzen ibiltzen ziren, eta eskolak garbi utzi du norberak dakiena besteei erakutsiz asko ikasten dela eta onak beti ikasten duela besteei baino azkarrago, ezer ezkututzen ibili beharrik gabe. Ni harrituta uzten nau zenbait ikaslek 10 urterekin bertsotarako adierazten duen gaitasunak.

--Nola ikusten duzu gaurko bertso-kera?

--Gaur ez du orain 15 urteko modak agintzen. Zenbait saio arinegiak diren ustean nago, gai serioak jarriagatik gutxi heltzen zaie eta nere ustez bertsotan serio edo broman, bietara ongi pasa daiteke. Beste moda bat ere badago, txapelketetan bereziki, bertso luzearena eta bertsoa ez da ona izaten luzea delako bakarrik.

--Zergatik ez zara telebista zalea bertso saioetan?

--Ez naiz saioan estorbu egiten duen ezeren zalea; hala ere uste dut haseratik asko ikasi dutela. Bertsoa ehizaren pare da, momentu batean badator eta or-

duantxe harrapatzen ez baduzu, akabo! Saio bat jaso behar bada bertsolari eta bertsozaleen artean inongo molestia edo dagoen loturaren hausturarik sortu gabe egin behar da.

"Harritzen nau 10 urteko zenbait ikasleen bertsotarako graziak"

--Kiroletan bezala komunikabideetan bertsolaritzaren kritikoak egoteari, zer deritzozu?

--Posible al da? Hiru-lau urtean behin egiten da Txapelketa eta juradu aldaketa egiteko ia ez da aukerarik eta hala ere begira zenbaterainoko aldeak ateratzen dituzten beren artean. Kiroletan kritikoak beti izango du emaitza bat oinarri edo gida bezala, baina bertso saio batean ez da horrelakorik eta bertsoa ona edo txarra izatea bakoitzaren gustoaren arabera dago; beraz, ez dakit kritiko horrek ez ote duen lan zailegia hartuko eta ezer onik ekar dezakeen.

--Saioen batera aurrez lana presatuta eramatea zer iruditzen?

--Ondo iruditzen zait inor engainatu asmoz egiten ez bada. Jaialdi batean zuk aurrez jarritako bertsoak ere kantatu behar lirateke eta halaxe esan. Dena den, doinu, neurri, edo zerbait berezia plazaratzeko helburua emango nioke nik era horretako lanari eta jaialdietan ohizko bihurtu diren ariketen monotonia haustekoa ere bai. Bestalde, bertso jarriak beti ez dira bapatekoak baino hobeak.

Iñaki Murua

CAJA LABORAL
EUSKADIKO KUTXA

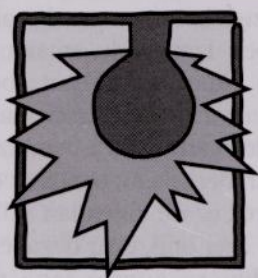
**Guzti hau irudi berri baten
hasiera baino ez da,
profesionaltasun garbiko
bidean.**

Zuk badakizu Euskadiko Kutxak gogor diharduela euskal gizarte eta enpresagintzaren alde. Oso Kutxa geure-geurea dela. Euskal Herriko Kutxa. Baina, ezagutzen al duzu gure profesionaltasun -eta aholkamendu- maila.

Gazteentzat, esate baterako, onura gehiago. Familientzat, interes handiagoak kontu korrontean eta ohizko libretan. Beste kutxetan baino gehiago.

Eta guzti hau irudi berri baten hasiera baino ez da, profesionaltasun garbiko bidean.

ARGIAren

harpidedun izan nahi dut

48 ale eta Euskal Kulturaren Urtekaria jaso nahi ditut etxean

Orain ARGIAren harpidedun eginez gero, beste aldizkari baten urte osoko harpidetza dohainik izango duzu. Gurutze batez adieraz ezazu zure hautua:

☐ Larrun (urtean lau ale)
edo

☐ Susa, (urtean bi ale)

ARGIA: Industrialdea 1-2. LASARTE-ORIA 20.160 Tel. 37 15 45 Fax. 36 10 48

IZEN DEITURAK

HELBIDEA

HERRIA

HERRIALDEA

Tfnua

BANKU EDO AURREZKI
KUTXA

SUKURTSALA

SUKURTSAL ZKA

KONTU ZENBAKIA

**HARPIDETZA SARIAK (BEZ
barne): Hego Euskal
Herria: 10.300 pzta. / Ipar
Euskal Herria: 685 libera /
Espainia: 10.300 pzta. /
Beste atzerriak: 13.450
pzta. / Airez: 21.300 pzta.**

Esaera zahar bezain berriak

Euskal Herrian zehar milaka esaera zahar gordetzen da. Gorde bakarrik ez, erabili ere bai. Joxean Ormazabal zegamarrak "Esaera zaharrak eta txiste berriak" liburuan bildutako ulerterrazetak aukeratzeko ditugu guk. Ondoren datozen esaera hauek erraz ulertuko dituzu. Horregatik, soil soilik, inongo esplikaziorik gabe, ematen dizkizugu.

*Ataunen eta Zegaman, egunez ikusi eta gauez eramán.
 *Jesus Maria eta Jose, beti jan eta beti gose.
 *Arre arre zanko me, ahuntzak egin ditu bost ume, hiru ar eta bi eme. Biba San Bartolome!
 *Arre "burro kondenao", aurrera joan behar eta hemen hao!
 *Errezil: nekez jaio eta errez hil.
 *Adios: Frantzin Burdeos.
 *Eguzki eta euri, martxoko eguraldi.
 *Eguzkia eta euria, Erromako zubia.
 *Idiazabal: zeruko ateak zabal.
 *Segura: asko hil eta gutxi zerura.
 *Hara bi: zu bat eta bestea ni.
 *Maria: Orion trumoa eta Markiñan euria.
 *Zaharrari azkar joateko eta haurrari geldid egoteko esatea berdín da.
 *Nahi bada jan, egin behar da lan.
 *Lehen hala, orain hola, gero ez jakin nola.
 *Janda lo ta potolo.
 *Martin Poxpolin, abarka zaharrakin konejua dirudi, bere bizarrarekin.
 *Beti jan eta beti me, demonio lepome.
 *Baratxuria zazpi gaitzen kontrako janaria.
 *Munduan hiru gauza galtzen dira alperrik: pobreaken arrazoa, mendiko egur igarra eta alperren indarra.
 *Apirilaren azkenean, hostoa haritz gainean.
 *Arraultzea esku batekin zartagira botatzen ikasi arte ez dago ezkontzerik.
 *Umeari lehenengo hortza bilatzen dionak soineko berria irabazten du.
 *Jainkoa: bat eta bera nahikoa.
 *Jainkoa: gauza guztien gainekoa.
 *Kito: bi atsok elkar ito.
 *Goizean porrusalda eta eguerdian azak, aisa kabituko zaizkik ipurdian

galtzak.
 *On egin deizuela janak eta kalterik ez edanak.
 *Eskerrik asko Mari Belasko! Okela gutxi eta salda asko.
 *Etxarri: lepoa bete txintzarri.
 *Ongi eginez gero loa, osasuna ongi doa.
 *Hor konpon Marianon!
 *Hegaztia airerako, gizona lanerako.
 *Ibiltari gauean, logale goizean.
 *Amari egindako zorak ez dira inoiz ordaintzen.
 *Hartzeko pronto, emateko tonto.
 *Baño! Euria denean laño.
 *San Juan eguna, urteak duen egunik luzeena.
 *Betelu: deabru guztien ikuilu.
 *Gaur egin dezakezuna, biharko ez utzi.
 *Hobe da txori bat eskuan, ehun egan baino.
 *Zenbat eta ipurdia gorago, orduan eta burua beherago.
 *Zein hagineta den mina, han da mihina.
 *Andres trikulan tres!, boltsa haundia eta dirurik ez.
 *Do re mi, hanka oker hori. Fa sol la, zuzendu zaiola.
 *Ezkondutako lehen, kontu zer egiten den.
 *Gizona gizon, katua mixon.
 *Gabiri: leku askotatik agiri.
 *Hemen hiru: Txiki, Pitxi eta Piru.
 *--Kaixo Joxe Bixente!
 --Hementxe gaude zu jarrita eta ni ten-te.
 *Otsaila firili faraila.
 *Alperrik egotea eta lan alperre egitea, biak berdín.
 *Basoa hustu dik, urrup eta klik.
 *Eguzki bera, on ala gaiztoentzat.
 *Elur melur, ez nauk hire beldur, etxean badiat nahiko arto eta egur.
 *Oiaztun: pareta zaharrak erantzun.
 *Bee!, ahuntzak adarra mehe.
 *Nola duzu izena? Ipurdi gizona.
 *Si señor! Ez dago etxean ñor.
 *Joakin, zer nahi duzu jakin?
 *Ilargi eta laino, sorginentzat giro.
 *Kilimili klik, hik ez baduk nahi, nik.
 *Egia egi, ogia ogi, ardaa ardau, bi ta bi lau.
 *Egia!, sudurraren ondoan begia.
 *Doministikun kirieleison, lapiko batean zortzi gizon.

*Alperrentzat jana eta langilearentzat lana, ez da inoiz faltako.
 *Astigarreta, eguzkia atera orduko errete, euria hasi orduko erreka.
 *Zuri inork egitea nahi ez duzuna, ez egin inori.
 *San Juan dela, San Juan dela zapatu arratsaldean! Hamalau atso tronpeta jotzen asto beltzaren gainean. A la fi! a la txok eta konpañi.
 *Ezkondutako urtea eta txerria hildako astea dira onenak.
 *Asko balio du indarrak, gehiago buru azkarrak.
 *Denbora badoa eta gu harekin.
 *Katurik ez dagoen etxean, saguak dantzán.
 *Lanik errezena agintzea.
 *Neke gaberik ez da bizitzerik.
 *Azaroa hotz: negua motz. Azaroa bero: negua gero.
 *Kutxi kutxi, koipe asko eta urdai gutxi.
 *Maria: orratz eta haria.
 *Txilin txilin, San Agustin! Kuartilu bete txakolin.
 *Ahozabal luze, logale edo gose.
 *Agur: bidea luze eta pausoa labur.
 *Eguerdiko euria, egun guztiko euria.
 *Zapata zuriak paperez, euria denean batere ez.
 *Ardoa, Nafarroako bikarioa.
 *Egia eta fedea, Ezkurrako legea.
 *Aberatsa tranpa hutsa, pobrea amets hutsa.
 *Askoren mina, tontoen atsegina.
 *Egiak ez ditu bi bide.
 *Jan eta edan eta pakea eman.
 *Egunon Marianon! Baten gaitza besteren on.
 *Medikuak gorputza garbitu, apaizak anima, abogaduak poltsa.
 *Besteren ama ona. Norbetea askoz hobe.
 *Aurrera begiratzen ez duena, atzean dago.
 *Amen: zu hor eta ni hemen.

Esaera zahar gehiago jakiteko irrikia sortzen bazaizu, eskura itzazu honako bi liburu hauek: "Euskalerriaren Yakintza III" (Resurreccion M. de Azkue) eta "Naparroa-ko Euskal Esaera Zarrak" (Intza'r Damaso Aita). Nahi adina aurkituko dituzu.

EBAKUNTZA

Han dago gaixoa kirofanoan operatu aurretik, sendagilearen bizarra zehazki begiratu. Esnatzerakoan berriz ere bizarra ikusten du eta:

--Mila esker mediku jauna, bizitza salbatzeagatik.

--Ni ez naiz medikua, seme, ni San Pedro naiz.

NESKATO AZKARRA

--Ama, ama, lau urteko neskatxa bat haurdun gera al daiteke?

--Ez...!

--Ai, ai, ai! Neskato sorgin horrek trizikloa saldu erazi dit abortua ordaintzeko!

SENAR MOZKORRA, EMAZTE AZKARRA

Gizon bat mozkor-mozkor eginda iristen da etxera eta atea ireki ezinik, lagun bati laguntza eskatzen dio. Biok sartzen dira etxera, eta mozkortia hasten zaio lagunari etxea erakusten:

--Begira, hau jangela da, eta hau egongela, eta hau komuna eta hau nire logela eta ohean... nire emaztea eta biok...

SOLDATA

--Zer moduz lantegian? Lan asko egiten al duzue?

--Ordaintzen digutenagatik...!

--Gutxi ordaintzen dizute ala?

--Egiten dugunagatik...!

MUTIKO GRAZIOSOA

--Hi mutiko, nola duk izena?

--Aitak bezala.

--Eta aitak nola dik, bada?

--Nik bezala.

--Eta amak nola deitzen dizue?

--Beti builaka...!

IKASLE AZKARRA

Irakasleak ikasleari:

--Zein da animalirik produktiboa?

--Oiloa, jauna.

--Eta zergatik?

--Hil eta gero eta jaio baino lehen jan daitekeelako.

PIXAGUREA

--Ama, ama, pixagurea daukat!

Baina ama telebista ikusten ari da eta ez dio kasurik egiten.

--Ama, ama, pixagurea daukadala!

--Ea bada, goazen azkar!

--Ez ez, nik amonarekin nahi dut, dardara bait dauka eskuetan!

Igo TXISTE IDATZIEN LEHIAKETA
- AURKEZTUTAKO TXISTEAK -
1991ko abendua

GOIERRI GOIZTIRI EUSKALTEGIA

PSIKIATRARENEAN

Gizon bat psikiatrarengana joan eta honek galdetzen dio:

--Zer arazo duzu?

--Txakur bat sentitzen naiz.

--Noiztik?

--Txakur-kume bat nintzenetik.

TRIPA ONDO BETETA HOBETO KORRI EGITEN OMEN

Behin ba omen zetozen hiru ikasle Gasteiztik Donostiara. Ez zeukaten ezta erreal bat ere. Eta gose izugarria. Zegaman taberna batean sartu ziren, hamaiketako egin nahian:

--Etxekoandre!, ba al daukazu jateko ezer?

--Bai, gisatu ederra daukat.

--Ekarri hiru lagunentzako ugari!

Bapo jan eta ordaintzeko orduan bi lagun hasi dira eztabaidatzen, biak ordaindu nahi baitute. Halako batean hiru rugarrenak esan du:

--Ez dugu zertan gehiago eztabaidatu beharrik. Etxekoandreari begiak estaliko dizkiogu eta berak lehenengo ukitzen duenak ordainduko du.

Etxekoandrea konforme zegoen. Begiak estali eta hiru lagunak atera ziren hanka-joku ederrean. Orduantxe nagusia sartu zen eta etxekoandreak ukitu:

--Bada, zuk ordaindu beharko duzu hamaiketako!

--Bai, nik ordaindu beharko dut, mutilek aldegin dute eta!

TXERRIA ETA SORRIA

Txerri bat mendian gora doa eta beste alde batetik zorri bat doa gorantz. Mendi gailurrean topo egiten dute eta esaten dio zorriak:

--I'm sorry.

Eta txerriak:

--I'm txerri.

SAGU ZEPOA

Ordiziako ferreterei batera baserritar bat sartu eta honela dio:

--Emaidazu agudo sagu zepo bat tren harrapatu behar dut eta.

BI GOIERRITAR

Ordiziako perian bi baserritarren arteko elkarriketa sakon-sakona. Bata zaldibitarra eta bestea ataundarra:

--Ta...?

--Ba...!

EROETXEAN

--Erloju hori ondo al dago?

--Bai.

--Orduan, zer egiten du hemen?

AUTO KONPONKETA • MARGOKETA

GAUR, C.B.
KARROZERIA

SAN PRUDENCIO - Mendizabal Tel. 88 86 09 LAZKAO

AVICOLA ERREKALDE

OILASKO GORRIAK

Kalitatezko oilaskoa gustatzen zaizu?

Baina markako oilaskoa!

PROBA ITZAZU!

Hegazki-granja ERREKALDEN daukagu. Gorri normalak, lepo soilak, adin ezberdinekoak.

GRANJA SALMENTA.

BANAKETA EUSKAL HERRI OSOAN

Tel.: 80 61 98 _ LEGORRETA

MAIZPIDE
euskaltegia

Tfna.: (943) 88 92 31 / 32
L A Z K A O

Zatoz aurten ere maiatzaren 4ean
Maizpiden matrikulatzera.
Uda honetan euskara landu
nahiz ikastera.

GOIERRIKO ZURAK, S.L.

Inportazioko zur-biltegia
Ohol, aglomeratuak, e.a.

Iribarren, z/g
88 80 23

20210 LAZKAO

SOLOZABAL
AUTOESKOLA
PERMISO GUZTIAK!

Estatuko eta nazioarteko bidaiari eta merkantzia garraio-
larietarako zuzendutako ikastaroa martxan Martxoan

Etxezarreta 5 (Herri antzokia parean)
Tel.: 16 12 21 - ORDIZIA

SEGUROS BANCO VITALICIO NACIONAL HISPANICA
VITALICIO PENSIONES

ASEGURUAK

Unanue Enparantza, 3 • Tfnoa: 16 04 86

GOIAGI
OKINDEGI

Etxezarreta, z/g.
Tel. 88 12 11
ORDIZIA

JATETXEA

Tf 885255

DONOSTIA

ALTZAGA

Itsasondo Ordizia

GASTEIZ

LEIAR

KRISTALDEGIA

Eraikin eta merkatalguneen
Kristal ezarretzea - Beirategiak - Orma-ispiluak

ERAKUSKETA: Ezkiaga Pasealekua, z/g. Tfno: 88 88 24

BILTEGIA: Beasaingo Industrialdea, Salbatore Auzoa. Tfno: 88 60 70

BEASAIN

Bodegon

GOIERRI

JATETXEA

Kale Nagusia, 20

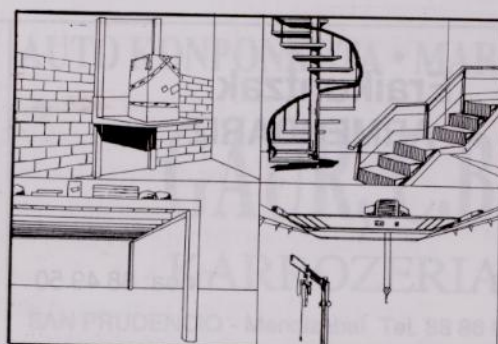
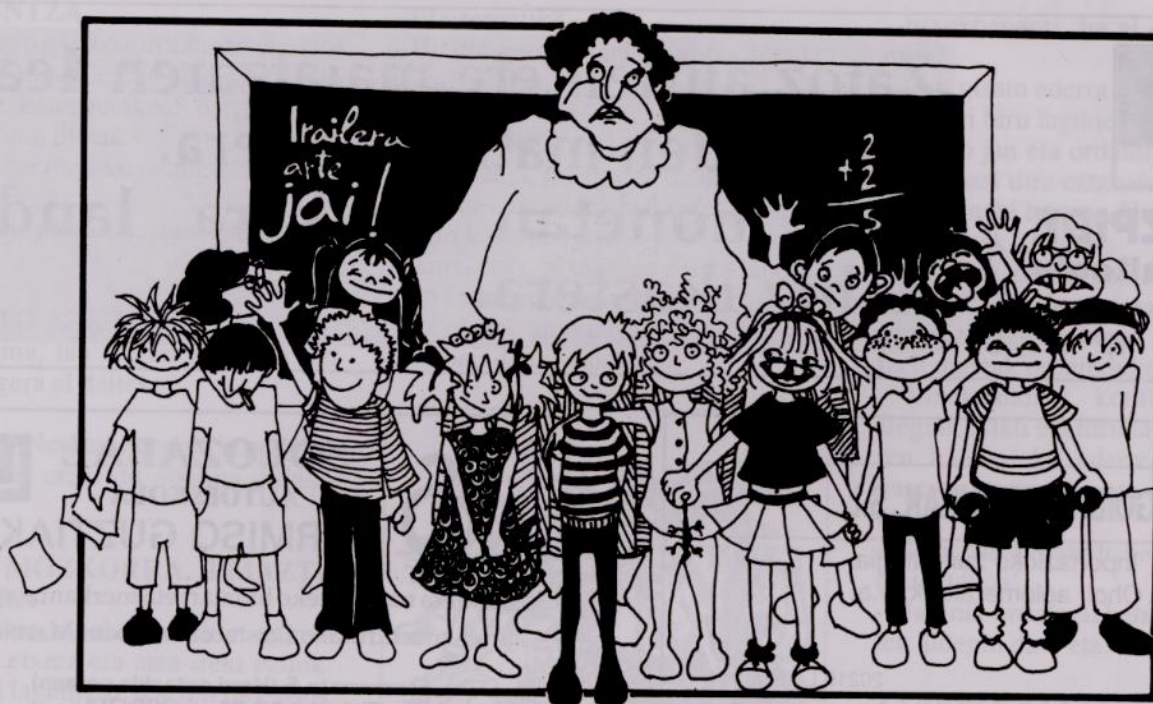
Tel. 88 00 00

BEASAIN

Eraikuntzak
P. ARMENDARIZ

Filipinas, 13
ORDIZIA

Tfnoa: 88 49 50

ZERBITZU OROKORRAK

ERAKUNTZA, MUNTATIA ETA MANTENIMIENTUAK

- * Karakol, zeharkako eta abar eskilarak.
- * Entrepanta estrukturalak:
 - ⇒ Igogailu edo montakargak.
 - ⇒ 2.000 Kgmrarteko mota guztietako pluma besodunak.
 - ⇒ 3.000 Kgmrarteko monorrailek eta puenle gruak.

Ibabe Industrialdea, 7
LAZKAO

EFZ

Tfona: 88 86 59
Faxa: 16 00 34

Etxebizitza, bainua, gresa

Etxeko ornamentu-munduan, eta bereziki bainugelen dekorazioan hainbeste aldaketa egon da azken urteotan, ezen zaila dela jakitea nondik hasi, zeresan ugari dago. Bainu-kultura erlatiboki duela oso gutxi jaso dugun zerbait da. 80ko urteetan industria horrek hazkunde bat ezagutu du, lehenagoko bainu apalak eraldatzen hasi eta koordinatutako diseinu eta kolorearen inguru izatera iritsi dira.

Merkatu honetan aldaketa bikaina suertatu da. Bat: kalitate goreneko produktuak egitera jo da. Beste bat: azkenik, konturatu gara bainua gure habitataren (bizilekuaren) parte garrantzitsua ez bada, badela garrantzizkoenetakoa ordea. Poltsikuak agindu eta estuasunak egon arren, kalitate handiko produktuak eskatzen, aukeratzen eta erosten jarraitzen du jende zahurrak.

Eskari hori asetzen saiatzen ari da aspaldi hontan Beasaingo "Harria Gresak" merkatal etxea. Bainu bakoitza pertsonalizatzen. Bertako etxekoandrea den Bixen Lumberrasek dioenez, "Mundu honetan asko dago egiteko, profesionalok konziente gara horretaz. Hasi antigoaleko bainuetan (luze eta estuak zirenekin) elementuak ondo distribuituz, irudimen piska batekin eta

argiztatze on batekin: bihurtu dezakegu itxurazkoa eta ikusgarria. Segi bainugela berriak janzen: salbuespenak salbu, espazio txikienetan ere armonizatu litezke ederki asko eta ondorio ezin hobetoarekin bertan jarri beharreko elementu guztiak".

Gresa

Gresa eraikuntzarako materiala da, buztinez, esmaltez, pastaz, hareaz, e.a. zorurako egiten den 'baldosa' modukoa. 3-4 motatakoak daude, gogortasunaren arabera. Segun eta zertarako, non jarri behar den, erabiliko da bat edo bestea. Aukera haundiak ditu eta testura, kolore edota diseinu ezberdinak.

Gaurko merkatuak eskaintza zabala dauka, bai itxura eta tamainu desberdinetako materiale duinak, hala nola, latoia edota kristala. "Mugarik gabe lan egin dezakegu. Bainu bat apaintzea edota berregitea goazen bakoitzean, beti erreparatzen dut bai inguruan eta bai bezeroaren nortasunean eta gustotetan; baita zenbat ahal dezakeen. Niretzako lorpenik handiena estetiko eta praktikoaren bategitea lortzea da. Jartzen den elementu bakoitza osotasun batean joan dadin saiatzen naiz. Bezero bakoitzaren zat berezia".

Gehienetan, etxea hartzen duenean, obratan dagoenean zuzentzen da jendea Bixenengana, informatzera. Errazena haltzariak datozen bezala saltzea litzateke, baina hala tokatzen zaielako edota nahiago dutelako, neurrirakoak egiten dituzte "Harria Gresak"en. Nahiago dute etxe bertara joan eta ikustea bainu batek zer aukerak eskaintzen dituen. Horrek joku asko ematen du gehienetan eta ustegabe eder bat jasotzen du bezeroak. Idea bat hartu dezan, marrazkiak egingo zaizkio (laister informatikaren bidez). Erreforma munduan erabat sarturik daude eta zerbitzu integrala eskainiko dizute.

Nonzerberri

JATETXEA
Juan Rubio

HIPER OLABERRIA

Eguerditan:
Self-service 750 pzta.
Eguneko menua 1.500 pzta.
Degustazio menua 2.500 pzta.
Larunbatetan enkarguz 40tik
300erako taldeei ematen zaie

Tlfonoa: 16 02 15

SUKALDE ETA BAINUKO HALTZARIAK
ELEKTROTRESNAK - TV - HI FI

OYARBIDE

IGARTZA-ETXEA,2
Tlf:88 26 21 - 88 15 96
Fax: 88 77 85
BEASAIN

OLABERRIA MERKATAL Z.
Tlf:16 16 00
Fax: 16 16 02
OLABERRIA

OBRATAN DAUDEN BAINUGELAK JANZTEN ESPEZIALISTAK

HARRIA GRESAK

BERRIKUNTZA OSOAK

Nafarroa Etorbidea, 45

Tfnoa: 88 54 66
BEASAIN

- *Igeltseritza
- *Linterneritza
- *Elektrizitatea
- *Arotzeria
- *Arotzeria metalikoa
- *Pintura

- *Dekorazioa
- *Obra amaierako garbiketak
- *Konpromezurik gabeko aurrekontuak

CAF

CONSTRUCCIONES Y AUXILIAR
DE FERROCARRILES, S.A.

CAFek Madril, Bartzelona, Buenos Aires eta Mexiko bezalako herriei saldu die bere Metroa eta orain, Bilbokoa ere egingo du. Gainera, mekanika, segurtasun eta erosotasun mailan azken aurrerapen teknologikoen arabera hornitua izango da.